

# Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta provozně ekonomická

Veřejná správa a regionální rozvoj



Diplomová práce na téma:

## **Ekonomické zabezpečení vojáka z povolání AČR**

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. František HŘEBÍK  
katedra ekonomických teorií

Autor diplomové práce:

Bc. Martina ZAPLETALOVÁ

# ZADANÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

**Martina Zapletalová**

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Hradec

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU  
v Praze či. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

**Název tématu: Ekonomické zabezpečení vojáka z povolání AČR**

## **Struktura diplomové práce:**

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Možnosti ekonomického zabezpečení vojáka z povolání AČR
4. Zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání AČR v ČR
5. Zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání AČR v zahraničí
6. Analýza účelnosti, hospodárnosti, a efektivnost zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání na území ČR a v zahraničí
7. Návrh a řešení
8. Závěr
9. Seznam literatury
10. Přílohy

## **Čestné prohlášení**

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato diplomová práce byla používána ke studijním účelům.

V Praze dne: 28. dubna 2008

---

podpis

## **Poděkování**

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu diplomové práce Mgr. Františku HŘEBÍKOVI za odbornou pomoc a rady při sběru, podkladových materiálů, zpracování a vyhodnocování získaných materiálů stejně jako za pomoc při vlastní tvorbě této práce.

**„Ekonomické zabezpečení vojáka z povolání AČR“**

**„Economic support of ACR soldiers“**

## **Anotace**

Diplomová práce „Ekonomické zabezpečení vojáka z povolání AČR“ je zaměřena na logistickou podporu v oblasti ubytování a dalších služeb. Logistika má nezastupitelné místo v ozbrojených silách, uspokojuje materiálové potřeby a zajišťuje služby pro všechny části ozbrojených sil. Pružně reaguje na podmínky tržního hospodářství a ekonomickou situaci v zemi. Mobilní jednotky, které je možné nasadit do operace, si ponechávají své vlastní prvky logistického zabezpečení potřebného k zajištění přímé podpory bojových jednotek.

## **Annotation**

Diploma thesis „Economy provide to soldiers ACR” deals with logistic support in branch accommodation and system service. Logistics plays an irreplaceable role in the armed forces, logistics satisfies the material needs and provides service for all branches of the armed forces. It responds flexibly to the conditions of the market economy and the economic situation in the country. The deployable forces retain their own logistic support elements needed to provide direct support to combat units. The mobile part of the logistic support system is capable of providing support to combat units in time, regardless of weather, terrain conditions or combat situation. As far as service are concerned, the armed forces rely upon an optimized ratio of own system of services and services outsourced from civilian entities.

## **Klíčová slova**

Profesionální armáda založená na dobrovolnosti, ubytování, přídavek na bydlení, spolupráce, mise, základna, stráž, hygienická buňka, úpravna vody, logistická podpora, finanční zdroje.

## **Keywords**

All-volunteer army, accommodation, Basic Allowance for Housing (BAH), cooperation, mission, base, guard, hygienic cell, water-purification station, logistic support, financial resources.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Stodolová, J. *Základy anglické vojenské terminologie do kapsy*. Avis, June 2005

## Obsah

<b>1. Úvod</b>	<b>9</b>
<b>2. Cíl práce a metodika</b>	<b>10</b>
<b>3. Možnosti ekonomického zabezpečení vojáka z povolání AČR</b>	<b>11</b>
3.1. Proces rekrutace	14
3.2. Nárokové složky vojáka z povolání	18
<b>4. Zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání AČR v ČR</b>	<b>25</b>
4.1. Možnosti zabezpečení ubytování vojáka z povolání	26
4.1.1. <i>Přídavek na bydlení</i>	27
4.1.2. <i>Udělení služebního bytu</i>	28
4.1.3. <i>Vojenské ubytovací zařízení</i>	29
<b>5. Zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání AČR v zahraničí</b>	<b>30</b>
5.1. Varianty ubytování, ubytovací a stavební majetek	32
5.1.1. <i>Ubytování ve stanech, ubytovacích buňkách a stálých objektech</i>	33
5.1.2. <i>Parková služba a údržba techniky</i>	37
5.1.3. <i>Zabezpečení tábora zdrojem elektrické energie</i>	38
5.1.4. <i>Hygienická opatření a nakládání s odpady</i>	39
5.1.5. <i>Ochrana a obrana tábora</i>	40
5.1.6. <i>Ostatní poskytované služby a zařízení v táboře</i>	42
<b>6. Analýza účelnosti, hospodárnosti a efektivnost zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání na území ČR a v zahraničí</b>	<b>44</b>
6.1. Proces rekrutace	45
6.2. Principy spravedlnosti a jejich vztah k přídavku na bydlení	47

6.2.1.	<i>Přídavek na bydlení z hlediska účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti</i>	49
6.3.	Varianty ubytování v zahraničních misích KFOR a IFOR	53
6.3.1.	<i>Ubytovací služba v operaci IFOR</i>	53
6.3.2.	<i>Park techniky operace IFOR</i>	55
6.3.3.	<i>Zdroj elektrické energie v operaci IFOR</i>	56
6.3.4.	<i>Vodní zdroje v operaci IFOR</i>	57
6.3.5.	<i>Prvky ochrany a obrany v operaci IFOR</i>	57
6.3.6.	<i>Ubytovací služba v operaci KFOR</i>	58
6.3.7.	<i>Park techniky v operaci KFOR</i>	60
6.3.8.	<i>Zdroj elektrické energie v operaci KFOR</i>	60
6.3.9.	<i>Vodní zdroje a likvidace odpadu v operaci KFOR</i>	61
6.3.10.	<i>Prvky ochrany a obrany v operaci KFOR</i>	61
6.4.	Ostatní služby	62
<b>7.</b>	<b>Návrh a řešení</b>	<b>63</b>
7.1.	Problém poskytování přídatku na bydlení	64
7.1.1.	<i>Model Velké Británie</i>	66
7.1.2.	<i>Model USA</i>	66
7.2.	Návrh zabezpečení ubytování v zahraničí	70
7.2.1.	<i>Návrh ubytovací buňky pro dvě osoby</i>	71
7.2.2.	<i>Proces modernizace – vybavení jednotek nafukovacími stany</i>	73
<b>8.</b>	<b>Závěr</b>	<b>75</b>
<b>9.</b>	<b>Seznam použitých zkratk</b>	<b>78</b>
<b>10.</b>	<b>Seznam literatury</b>	<b>80</b>
<b>11.</b>	<b>Seznam obrázků, tabulek a grafů</b>	<b>82</b>
<b>12.</b>	<b>Přílohy</b>	<b>83</b>



## 1. Úvod

Diplomová práce je zaměřena zejména na oblast zabezpečení kvality života vojáka a jeho sociálních jistot. Jedná se především o ubytování, výdaje na stravování, výstroj, náhrady fyzickým osobám, atd.

„Logistika armády České republiky (dále jen AČR) musí být vždy připravena plnit úkoly s cílem, co nejlépe zabezpečit bojové či bojující jednotky potřebným materiálem a službami. Dnes, kdy už se nemůže AČR spoléhat, že bojové úkoly, na které se připravuje, bude plnit pouze na našem území, jsou kladeny vyšší nároky na zabezpečení vším potřebným materiálem pro jednotky, které jsou vysílány mimo naše území. Naše členství v uskupení NATO nám dává vyhlídku, kterým směrem se bude ubírat naše armáda a s ní i logistika. Nutnost rychlého, přesného, kvalifikovaného zabezpečení útvarů s sebou přináší vyšší potřebu odborné způsobilosti specialistů logistiky. Této potřebě lze vyhovět pouze intenzivnějším a odbornějším výcvikem specialistů. V maximálně možné míře jsou omezené finanční prostředky v rámci rozpočtu Ministerstva obrany na realizaci koncepce výstavby profesionální Armády. *Stanoveny jsou následné hlavní priority, do kterých krácení rozpočtu nesmí zasahovat:*

- mezinárodní závazky ČR v oblasti obrany,
- zahraniční operace s účastí AČR,
- kvalita života vojáků a jejich sociální jistoty.“<sup>2</sup>

„Od okamžiku oficiálního odstartování projektu Partnerství pro mír (Partnership for Peace – dále jen PfP) roku 1994 počet kontaktů mezi armádou České republiky (dále jen AČR) a armádami členských států NATO vzrůstal. Tento program umožnil každé zemi otestovat si své schopnosti. V následujících měsících se čeští vojáci zúčastnili již několika významných mnohonárodních cvičení nejen v Evropě, ale i ve Spojených státech, kde se řešily úkoly odpovídající reálným situacím v mírových operacích. Aktivně jsme přejímali standardy aliančních armád a postupně přesvědčovali budoucí spojence o našich kvalitách. O necelé dva roky později, počátkem roku 1996 byl vyslán český kontingent do mnohonárodní mírové mise Implementation Force (dále

---

<sup>2</sup> AD-4 logistická doktrína AČR

jen IFOR) na území bývalé Jugoslávie. Poté následovaly další operace Joint Guard (Stabilisation Force – dále jen SFOR) a Joint Forge (Stabilisation Force – dále jen SFOR II). Hlavním posláním misí bylo pokračovat ve vytváření bezpečného prostředí a stabilizovat situaci v regionu. Od roku 1999 začali působit čeští vojáci i v operaci Joint Guardian na území Kosova (Kosovo Force – dále jen KFOR), kde působí dodnes.“<sup>3</sup>

Jedním ze základních pilířů působení českých jednotek v zahraničních misích je vytvoření odpovídajícího zázemí a vhodných podmínek, tak aby vojáci mohli plnit stanovené úkoly a realizovat svá poslání. Jedná se o široký komplex povinností bezprostředně souvisejících s chodem jednotek Armády České republiky.

Ze strany NATO jsou zpravidla centrálně zabezpečovány následující prvky logistické podpory: ubytování, kancelářské prostory, ochranné kryty pro živou sílu, sociální příslušenství, dodávky energie, úklid, odvoz odpadů, stravování, praní prádla a dodávky PHM.

## **2. Cíl práce a metodika**

Cílem diplomové práce je zpracovat pojednání o ekonomickém zabezpečení vojáka z povolání Armády České republiky. Práce má za úkol nastínit, zda je dostatečným způsobem popřípadě nedostatečným způsobem ohodnocena a zabezpečena pracovní náplň vojáka, který je ochoten nasadit i svůj život. V práci, je použito mnoho poznatků a informací od přímých účastníků, kteří plní úkoly v rámci AČR jak na území ČR tak v zahraničí.

Pozornost je zaměřena na kvalitu života vojáků a jejich sociální zabezpečení s důrazem na oblast ubytovací, realizaci hygienických opatření, možné varianty ubytování, obranu a ochranu tábora (vojenské základny) při vojenské akci. Cílem analytické části je rozebrat současný stav a vymezit problémová místa. Vyvrcholením celé práce je návrh optimalizace ekonomického systému (ubytování vojsk v misích,

---

<sup>3</sup> AVIS. *Čeští vojáci v Bosně a Hercegovině v mírových operacích pod vedením NATO*. Praha: MO ČR, říjen 2002

možnost materiální podpory poskytovanou AČR či hostitelskou zemí). Pozornost je věnována i ekonomickým ukazatelům z důrazem na nákladovost a účelovost návrhu.

Během zpracování diplomové práce byly využívány v jednotlivých etapách (kapitolách) různé metody zkoumání. První etapa je charakteristická především užitím metody pozorování a klade důraz na popis dané problematiky. V druhé části je využita metoda komparace a analýzy. Závěrečná kapitola je postavena na bázi metody syntézy a modelování.

*„Pozorování – tato metoda je základem jakékoliv výzkumné činnosti. Jedná se o cílevědomé a systematické sledování vybraných skutečností, ale i její vysvětlení.*

*Komparace – metoda umožňující rozpoznat v čem se liší zkoumaný jen od jiných jevů. Jedná se tedy o srovnávání, srovnání, přirovnávání, přirovnání.*

*Analýza – jedná se o všeobecnou metodu zkoumání jednotlivých složek a vlastností předmětu, jevu, činnosti. Tato metoda rozkládá celek na jednotlivé části.*

*Syntéza – tato metoda je opakem analýzy. Jedná se o metodu sjednocující jednotlivé části v celek.*

*Modelování – tato metoda umožňuje vytvoření myšlenkového modelu. Model je odrazem zjednodušeného obrazu skutečnosti.“<sup>4</sup>*

### **3. Možnosti ekonomického zabezpečení vojáka z povolání AČR**

„Schválením *„Koncepce výstavby profesionální Armády České republiky“* roku 2003, definitivně skončilo období, kdy se reforma ozbrojených sil České republiky připravovala a neodkladně nastala doba její realizace. Reforma si od samého počátku přípravy získala podporu veřejnosti a ani dnes o nezbytnosti reformy ozbrojených sil nikdo nepochybuje. Příslušníci AČR byli připraveni reformu podpořit a plnou měrou se podílet na její realizaci. Vláda přistoupila k reformě veřejných financí, kterou považuje za jediný perspektivní způsob, jak zastavit léta rostoucí zadluženost státu. Znamená to šetřit ve všech oblastech. Proto se změnily finanční zdroje, které Česká republika

---

<sup>4</sup> Zapletalová, M. Ubytování vojsk v rámci plnění úkolů mise v zahraničí [bakalářská práce]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005, s.7

v současném bezpečnostním prostředí bude na výstavbu a nasazení ozbrojených sil vynakládat. Rok 2003 přinesl v armádě tolik změn, kolik jich neproběhlo v žádném jiném odvětví od roku 1989. Tisíce příslušníků armády následovalo své kolegy, kteří již dříve museli opustit povolání vojáka, radikálně se snížil počet vojenských posádek.

Otázkou zůstává - jak všechny dopady reformy vojenská veřejnost přijme, jak se s nimi vyrovná. Zda nerezignují vojáci hrdí na příslušnost v ozbrojených silách České republiky a neztratí definitivně důvěru ve zdárné dokončení reformy.

Snahou a úkolem je, aby konečná podoba reformy odpovídala novým zdrojovým podmínkám a bylo reálné ji uvést do života. Důležitým podkladem je dokument, který by měl zabezpečit a splňovat požadavky. Jedná se o „*Střednědobý plán na léta 2005-2010*“. Tento dokument musí převést koncepci výstavby ozbrojených sil v nových zdrojových podmínkách do zcela konkrétních projektů, kterými bude reforma ozbrojených sil realizována. Armáda České republiky musí konečně získat jasnou a dlouhodobě garantovanou finanční stabilitu.

Prokázalo se, že určování výše rozpočtu podle HDP není pro resort obrany vhodné. Jen absolutní číslo může stabilitu zaručit a dává možnost dlouhodobého plánování. Vláda slíbila, že po dobu minimálně tří let nebude rozpočet resortu obrany snižovat.

*Základní úkoly ozbrojených sil:*

- bránit území ČR s maximálním využitím systému kolektivní obrany;
- zabezpečit účast v operacích mimo území ČR silami předurčenými pro operace pod vedením NATO, EU a jiných organizací a pro koaliční operace,
- zabezpečit střežení vzdušného prostoru ČR;
- zabezpečit přijetí sil NATO v případě vzniku nebezpečí vojenského ohrožení teritoria ČR nebo bezpečnosti Aliance;
- zabezpečit splnění úkolů při nevojenských ohroženích ČR a úkolů vyplývajících z platných zákonů ČR.

Snahou je dosáhnout úspor v oblastech, kde je možné pokrytí rizik ve spolupráci s partnery, aby na druhé straně bylo zdrojově možné být důvěryhodným partnerem

ochotným přispívat ke společné bezpečnosti. Ozbrojené síly budou spoléhat i na možnosti dalšího nepřímého financování svého rozvoje, jako je např. využití dealokace ruského dluhu, využití fondů z programu „zahraničního vojenského financování“ (Foreign Military Financing), poskytovaných USA. Efektivně je využívána spolupráce s privátním sektorem zejména v oblastech, kde není nutné, aby si ozbrojené síly ČR udržovaly svoje vlastní schopnosti a tam, kde to je výhodnější. Hovoříme o tzv. outsourcingu a příkladem může být smluvní stravování ve vojenských útvarech a vojenských zařízeních.

Zachována je naše vojenská angažovanost při řešení bezpečnostních problémů mimo území ČR. Česká republika musí prokázat, že je schopna dostát svým spojeneckým závazkům.“<sup>5</sup>

**Tabulka č.1: Výdaje ve vazbě na reformu veřejných financí**

Rok	Částka v mld. Kč
2004	50,7
2005	53,8
2006	58,4
2007	61,3
2008	64,2
2009	67,4

Zdroj: <http://www.army.cz/avis/areport2003/ar24str.pdf>

Zejména ekonomické zabezpečení a sociální jistoty jsou jedny ze základních měřítek při výběru náročného, různorodého a zejména nebezpečného zaměstnaní vojáka z povolání. Voják je za svoji odbornou připravenost a vycvičenost ohodnocen a jsou mu uznány jisté výhody, o kterých budeme hovořit v následujících kapitolách.

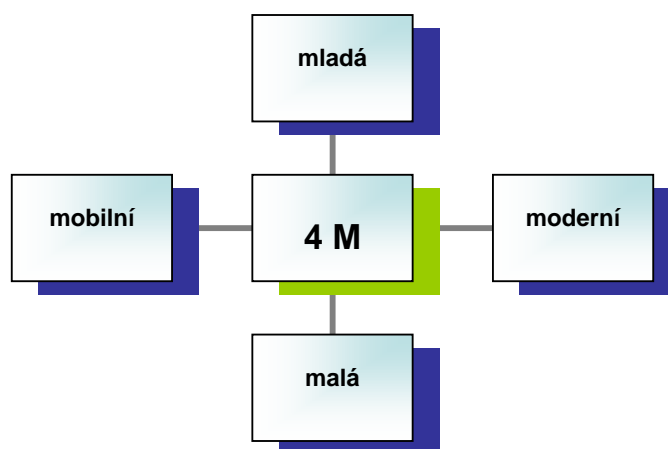
Voják je poučen, o tom, že neslouží pro své vlastní potřeby, ale pro potřeby armády. Není vždy pravidlem, že voják rozhoduje o místě jeho služebního zařazení. V případě mimořádných událostí (např. přemístění vojenského útvaru (dále jen VÚ) do jiné lokality, zrušení VÚ, zánik systemizovaného místa,...), může být voják „ze dne na den“ přemístěn do jiné posádky (tj. místo pro jeho služební zařazení) nebo odeslán na

<sup>5</sup> <http://www.army.cz/avis/areport2003/ar24str.pdf>

cvičení, popř. odeslán plnit úkoly i na území jiného státu (např. z důvodu humanitární a zdravotní pomoci).

Velké změny nastaly od dob, kdy začala probíhat první reforma AČR. Snahou bylo položit pevný a kvalitní základ profesionální armádě. Z velké a početní armády se začala dimenzovat malá, mladá, moderní a mobilní armáda. Došlo k zániku základní vojenské služby roku 2004 a začala příprava nových mladých profesionálů, kteří jsou připraveni podporovat a plnit úkoly v souladu se státním zájmem, podporovat mír a zabezpečovat ochranu a obranu obyvatelstva.

**Obrázek.č.1.: Vize a rozměr profesionální armády**



*Zdroj: Vlastní tvorba*

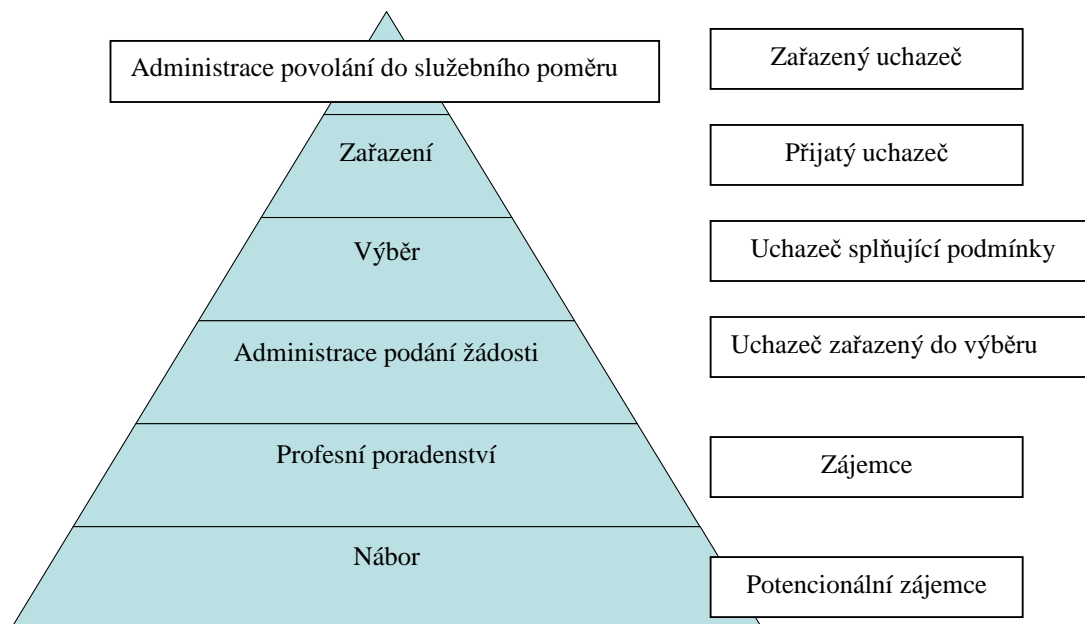
### **3.1. Proces rekrutace**

Ozbrojené síly ČR jsou dnem 1. ledna 2005 plně profesionální. Na průběžném doplňování ozbrojených sil ČR se podílí Ředitelství personální podpory (dále jen ŘePP), které je hlavním garantem splnění rekručního cíle. Jednotlivé fáze rekrutace provádí krajská vojenská velitelství (dále jen KVV) a střediska pro výběr personálu (dále jen SVP). Úkoly v oblasti doplňování ozbrojených sil České republiky jsou stanoveny tak, aby byl splněn rekruční cíl. Specifickým rysem řízení procesu rekrutace je fakt, že ŘePP nemá přímo podřízené jak oddělení náboru KVV, tak ani SVP, a vykonává vůči nim pouze roli odborného nadřízeného orgánu.

KVV provádí: Nábor – Profesní poradenství – Administrace podání žádosti.

SVP provádí: Výběr –Zařazení – Administrace povolání do služebního poměru.

**Obrázek č.2: Proces rekrutace**



*Zdroj: Vlastní tvorba*

„**Nábor** je komplex činností probíhajících s cílem zabezpečení dostatečného množství potencionálních zájemců o službu v profesionálních ozbrojených silách ČR. Hlavní formou náboru je komunikace s širokou veřejností, zaměřená zejména na informace o poslání a úkolech ozbrojených sil ČR, o charakteru a obsahu vojenské profese, o perspektivách vojenské kariéry, o umístění a specifických podmínkách práce ve vojenských útvarech a zařízeních v regionu, o aktuální nabídce volných systemizovaných míst, o možnostech studia na vojenských školách. Výstupem z náboru je skupina potencionálních zájemců o službu v ozbrojených silách, kteří jsou v rámci náborových aktivit nasměrováni na KVV jako na zprostředkovatele podání žádosti o povolání do služebního poměru vojáka z povolání (dále VZP).

**Profesní poradenství** je komunikace s potencionálními zájemci jejímž cílem je podat základní informace o služebním poměru nebo o studiu na vojenských školách a motivovat potencionálního zájemce ke službě v rezortu MO ČR. Profesní poradenství

provádí profesní poradci oddělení náboru KVV formou informačního a motivačního pohovoru s potencionálním zájemcem o povolání do služebního poměru VZP. Výstupem profesního poradenství je zájemce, který po seznámení se základními informacemi projevil zájem o službu v rezortu MO ČR, a který chce podat žádost o povolání do služebního poměru VZP.

V průběhu **administrace podání žádosti** je zájemci poskytnuta odborná pomoc při podání žádosti o přijetí do služebního poměru VZP, a ve které dochází k prvnímu ověření, zda zájemce splňuje zákonné podmínky pro povolání do služebního poměru VZP. Zájemci je vydán seznam dokladů a dokumentů potřebných pro podání žádosti a po jejich předložení a kontrole profesním poradcem oddělení náboru příslušného KVV, je s ním sepsána žádost o povolání do služebního poměru VZP. Výstupem administrace podání žádosti je uchazeč, který podal žádost o povolání do služebního poměru vojáka z povolání, a na kterého je zpracována veškerá dokumentace potřebná pro jeho zařazení do výběru.

Náplní **výběru** je posouzení všech zákonných podmínek a kritérií kladených náplní ozbrojenými silami na uchazeče. Výběr je složen z prověrky zdravotního stavu včetně psychologického vyšetření (provádí vojenská nemocnice); z prověrky fyzické zdatnosti; z psychologického pohovoru se zaměřením na osobnostní dispozice uchazeče. Výstupem z výběru je uchazeč, který splňuje podmínky k povolání do služebního poměru VZP.

**Zařazení na volné systemizované místo** probíhá ve SVP formou personálního pohovoru s uchazečem, který splňuje jak zákonné podmínky k povolání do služebního poměru VZP, tak podmínky zdravotní, psychické a fyzické. Dochází ke sjednocení dispozic a požadavků uchazeče s požadavky jednotlivých volných systemizovaných míst. Výstupem zařazení na volné systemizované místo je uchazeč, kterému bylo nabídnuto odpovídající volné systemizované místo, a který se zařazením na toto volné systemizované místo projevil souhlas (zařazený uchazeč).

**Administrace povolání do služebního poměru VZP** zahrnuje administrativní úkony spojené s povoláním uchazeče do služebního poměru vojáka z povolání. Výstupem administrace povolání do služebního poměru vojáka z povolání je vydané „*Rozhodnutí o povolání uchazeče (uchazečky) do služebního poměru*“.



**Náklady na proces rekrutace** - Proces rekrutace probíhá nejdříve na KVV a potom na SVP, která spadají pod vojenské nemocnice, proto je potřeba sledovat náklady, které v tomto procesu vznikají odděleně za KVV a SVP a odděleně za vojenské nemocnice. Náklady, vztažené k činnostem probíhajícím na KVV členíme na *mandatorní náklady* (zahrnují náklady na platy zaměstnanců v pracovním poměru, platy zaměstnanců ve služebním poměru, povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění VZP a občanských zaměstnanců), *náklady na nemovitou infrastrukturu* (zejména nákupy vody, paliv, elektrické energie, plynu, úhrada nájemného, úhrada služeb souvisejících s provozem nemovitostí, opravy a údržba nemovitého majetku, tyto náklady se pro KVV sledují ale jsou vykazovány u vojenské ubytovací a stavební správy.

**Náklady na aktivity** - Náklady spojené s procesem rekrutace, tedy se zabezpečením úkolů a činností v působnosti MO. Jedná se o specifické činnosti, zabezpečované vojenskými útvary, prostředky na tyto aktivity jsou rozpočtovány a sledovány centrálně za ŘePP.<sup>6</sup>

*„Náklady na proces rekrutace jsou přiřazeny pod tyto aktivity:*

- *Profesionalizace – personální marketing* v sobě zahrnuje všechny prostředky, které KVV použilo na podporu náboru a na splnění úkolu zajištění profesionalizace ozbrojených sil, spadají sem finanční prostředky na propagační materiál, reklamu, veletrhy, dny otevřených dveří, atd.
- *Profesionalizace – nábor*, do této aktivity se zahrnují finanční prostředky na náborové příspěvky, které slouží jako motivační faktor vstupu vybraných odborníků do služebního poměru VZP. Tyto prostředky jsou poskytovány absolventům civilních škol podle zákona 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, jako náhrada za získanou kvalifikaci. Náklady na tuto aktivitu se centrálně rozpočtují za ŘePP, ale finanční prostředky vyplácí jednotlivé vojenské útvary až po zařazení vojáka na volné systematizované místo.

---

<sup>6</sup> DAVIDOVÁ, M. *Limity rekrutace pracovní síly do sektoru obrany z pohledu profesionální armády v podmínkách omezeného zdrojového rámce*. Brno: Univerzita obrany, 2005, Sborník z konference Reforma veřejných financí a obrana, s. 41

**„Náklady na výběr** se sledují za SVP a jsou součástí nákladů vojenských nemocnic odpovídají finančním prostředkům, které si vojenská nemocnice nárokuje na zdravotní pojišťovně. Výše těchto prostředků je stanovena vyhláškou Ministerstva zdravotnictví, kde je uveden seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami. Zařazení na volné systemizované místo a administrace povolání do služebního poměru VZP zahrnuje administrativní úkony, spojené s náklady na personál, který je zabezpečuje, nebylo však možné je zjistit a popsat.

*Rekrutem může být:*

- Zájemce o služební poměr VZP,
- Zájemce o studium na vysoké vojenské škole (Univerzita obrany v Brně),
- Zájemce o studium na vojenské střední škole (Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola MO v Moravské Třebové),
- Zájemce o službu v aktivních zálohách.

Náklady na jednotlivé výše uvedené zájemce se liší, ale to je dáno tím, že každý typ uchazeče prochází procesem rekrutace v odlišných podmínkách. Se zájemci o studium na Univerzitě obrany končí proces rekrutace ve chvíli, kdy projdou subprocesem administrace podání žádosti a splňují všechny podmínky pro přijetí do služebního poměru VZP. Poté musí vykonat přijímací zkoušky, které už probíhají na náklady Univerzity obrany. Se zájemci o studium na vojenské střední škole končí proces rekrutace subprocesem profesní poradenství, kde jsou jim dány pokyny k dalšímu postupu a další fáze už probíhají u vojenské střední školy na její náklady.“<sup>7</sup>

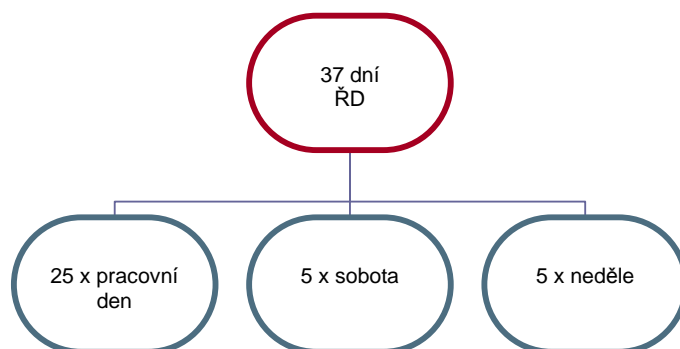
### **3.2. Nárokové složky vojáka z povolání**

**„Řádná dovolená** - voják má nárok na 37 dní řádné dovolené (dále jen ŘD) v kalendářním roce.

---

<sup>7</sup> CHEMIŠICOVÁ Martina, RAK Rudolf, ŠTANCL Luboš. *Analýza ekonomických ukazatelů rekrutace personálu pro doplňování ozbrojených sil*. Vojenské rozhledy, 2007, Zvláštní číslo, č. 1, s. 30-32

**Obrázek č.3.: Čerpání řádné dovolené**



*Zdroj: Zákona č.221/1999 Sb., o vojácích z povolání*

Netrvá-li služební poměr po celý kalendářní rok, má voják nárok na poměrnou část řádné dovolené, tedy na jednu dvanáctinu dovolené. Nástup řádné dovolené určí nadřízený tak, aby ji voják mohl vyčerpat do konce kalendářního roku. Jestliže voják ze služebních důvodů nebo pro důležité osobní překážky ve službě nemohl řádnou dovolenou v kalendářním roce vyčerpat, je nadřízený povinen poskytnout ji tak, aby ji vyčerpal nejpozději do konce následujícího kalendářního roku. Nadřízený je však povinen určit vojákovi čerpání řádné dovolené alespoň 14 dnů v kalendářním roce v celku.

**Krátká dovolená** - vojákovi může být na jeho žádost poskytnuta krátká dovolená v rozsahu do 10 dnů v kalendářním roce k návštěvě rodiny, pokud nemá v obci výkonu služby byt a nemůže denně dojíždět k rodině. Krátká dovolená se poskytuje ve dnech, které jsou obvyklými dny služby vojáka. Krátkou dovolenou nelze poskytnout vojákovi, který pobírá přídavek na bydlení.

**Zvláštní dovolená** - voják, který koná po celý kalendářní rok službu zdraví škodlivou nebo zvlášť obtížnou má nárok na zvláštní dovolenou v délce 7 kalendářních dnů v kalendářním roce.

**Služební volno při překážkách ve službě** - služební volno se poskytuje na žádost vojáka a důvod musí být předem znám. Překážku ve službě a dobu jejího trvání je voják povinen prokázat (např. návštěva lékaře, úmrtí v rodině).

**Vojákyňe z povolání (žena)** - těhotná vojákyně nesmí být určována do služeb, jejichž výkon podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství; to platí obdobně

o matce do konce devátého měsíce po porodu a vojákyň, která kojí. Těhotná, kojící vojákyň nebo vojákyň pečující o dítě mladší než 1 rok může být určována do služeb jen s jejím souhlasem. Těhotná vojákyň a vojákyň pečující o dítě mladší 8 let může být odvelena do jiného místa služebního zařazení, přeložena a vyslána na služební cestu nad základní dobu služby jen s jejím souhlasem. Vojákyň, která je těhotná, vojákyň do konce devátého měsíce po porodu a vojákyň, která kojí, nesmí konat činnost, která škodí jejímu organismu, a činnost, která ohrožuje její mateřské poslání.

**Zvýšení kvalifikace vojáka (studium)** - voják, který uzavřel dohodu o zvýšení nebo rozšíření vzdělání, má nárok na studijní volno. Služební orgán uzavře s vojákem, který si zvyšuje nebo rozšiřuje vzdělání využitelné pro služební zařazení dohodu. Stát se touto dohodou zavazuje umožnit vojákovi vzdělání. Voják musí setrvat po skončení studia po dohodnutou dobu ve služebním poměru nebo uhradit náklady spojené se vzděláním.

*Dohoda se musí uzavřít písemně a musí v ní být uvedeny všechny náležitosti:*

- stupeň vzdělání nebo druh kvalifikace a způsob jejich získání,
- doba, po kterou se voják zavazuje setrvat ve služebním poměru,
- druhy nákladů, které bude voják povinen uhradit, nesplní-li svůj závazek setrvat ve služebním poměru,
- nejvyšší celková částka, kterou bude voják povinen uhradit,

*jinak je dohoda neplatná.*

Před zánikem služebního poměru lze umožnit vojákovi na žádost rekvalifikaci na náklady státu, trval-li služební poměr nejméně 5 let, a to s přihlédnutím k získané kvalifikaci.

**Rekreace** - Ministerstvo může zabezpečovat vojákovi a jeho rodině společnou rekreaci s přihlédnutím k náročnosti a obtížnosti výkonu služby vojáka AČR.

**Jednorázová peněžní výpomoc** - ministr obrany může v mimořádných případech přiznat vojákovi na jeho žádost k překonání přechodné, jím nezaviněné tíživé sociální situace jednorázovou nenávratnou peněžní výpomoc až do výše dvacetinásobku minimální mzdy.

**Náborový příspěvek** - vojákovi lze při povolání do služebního poměru přiznat náborový příspěvek, absolvoval-li jiné než vojenské nebo policejní střední a vysoké školy nebo splnil-li povinnost k náhradě nákladů za studium vojenských nebo policejních škol, které absolvoval. Náborový příspěvek lze poskytnout ve výši od 30 000 do 130 000 Kč podle dosaženého vzdělání a doby trvání služebního poměru. O poskytnutí náborového příspěvku rozhoduje služební orgán, který je oprávněný rozhodovat o povolání do služebního poměru.

**Přestěhování** - při přestěhování v důležitém zájmu služby má voják nárok na příspěvek, který náleží do maximální výše šestinásobku minimální mzdy.

**Cestovní a jiné náhrady** - služební cestou se rozumí doba od nástupu vojáka na cestu k plnění služebních úkolů, včetně doby plnění úkolů v místě, které je cílem služební cesty, do návratu vojáka z cesty. Jízdními výdaji se rozumí výdaje za místní hromadnou dopravu, autobusovou jízdenku, letenku, místenku a za použití lůžkového nebo lehátkového vozu a za použití vlaku vyšší kvality.

*Náhrady při služebních cestách a odvelení:*

- stravné,
- náhrada prokázaných jízdních výdajů,
- náhrada prokázaných výdajů za ubytování,
- náhrada prokázaných nutných vedlejších výdajů,
- náhrada jízdních výdajů za cesty do místa trvalého pobytu vojáka nebo do jiné obce pobytu jeho rodiny předem dohodnutého mezi nadřízeným a vojákem a zpět, je-li to hospodárnější a trvá-li služební cesta více než 7 po sobě následujících kalendářních dnů, a to jednou týdně.

Náhrady při služební cestě náležejí i při odvelení do zahraničí tj. k výkonu zahraniční služební cesty.

**Stravné** - za každý den služební cesty náleží vojákovi stravné. Stravné vyplácí finanční orgán na základě předloženého cestovního příkazu (=formulář).

*Ministerstvo stanoví vyhláškou výši stravného:*

- |                                 |           |
|---------------------------------|-----------|
| • Doba plnění úkolu v daném dni | vyplaceno |
| • nad 5 hodin                   | 65 Kč     |
| • nad 12 hodin                  | 95 Kč     |
| • nad 18 hodin                  | 145 Kč    |

*Stravné nenáleží* vojákovi, kterému je na služební cestě zabezpečeno bezplatné stravování.

**Náhrada prokázaných jízdních výdajů** - v případě, že voják nemá k dispozici služební vozidlo pro vykonání služební cesty, využije daný druh dopravního spojení (nejčastěji vlakové, autobusové, letecké spojení, MHD). Zakoupené jízdenky jsou přikládány společně s cestovním příkazem k proplacení finančnímu orgánu. Do proplaceného jízdného se začleňují i použité jízdenky městské hromadné dopravy, která musela být využita pro přesun a následnému plnění služebního úkolu v daném místě. V případě vlakového spojení voják obdrží u vojenského útvaru tzv. vojenskou přepravenku. Na základě vojenské přepravenky je vojákovi vydána zaměstnancem Českých drah jízdenka.

**Náhrada prokázaných výdajů za ubytování** - *při služební cestě náleží vojákovi náhrada výdajů v prokázané výši za ubytování:*

- nebylo-li mu ve vojenských ubytovacích zařízeních poskytnuto bezplatné ubytování,
- nepoužil-li při cestě v noci lůžkový nebo lehátkový vůz a byl-li nucen se v téže noci ubytovat z důvodu časného příjezdu nebo pozdního odjezdu.

**Náhrady za používání silničních motorových vozidel při SC** - použije-li voják při služební cestě se souhlasem nadřízeného jiné než služební silniční motorové vozidlo, náleží mu za každý 1 km jízdy sazba základní náhrady ve výši podle zvláštních právních předpisů.

**Přepravní náležitosti** - Ministerstvo obrany poskytuje vojákovi bezplatně přepravu při cestě na preventivní rehabilitaci, na léčebnou péči, při stěhování v důležitém zájmu služby, jednou v kalendářním roce při cestě na řádnou dovolenou a při společné rekreaci

nebo rekreačním pobytu i jeho manželce a nezaopatřeným dětem. Nelze-li poskytnout bezplatnou přepravu, má voják nárok na náhradu prokázaných jízdních výdajů v penězích.“<sup>8</sup>

**Proviantní a výstrojní náležitosti** - voják má při nepřetržité službě, která trvá alespoň 24 hodin, nebo při výkonu zvláštních profesí a činností nárok na *poskytnutí bezplatného stravování*. Nelze-li poskytnout bezplatné stravování, má voják nárok na náhradu v penězích. Pokud se při služební cestě poskytuje vojákovu místo bezplatného stravování náhrada v penězích, má voják nárok pouze na stravné nebo na náhradu v penězích, a to podle toho, co je pro něho výhodnější. *Voják má nárok na výstrojní náležitosti*. Výstrojnými náležitostmi se rozumí vojenská výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. Nelze-li poskytnout výstrojní náležitosti má voják nárok na náhradu v penězích. Výstrojní náležitosti jsou v prodeji ve skladech naturálního odívání. Voják obdrží na 1 rok cca 10.000 bodů (v případě nemoci, tedy ponechání v pracovní neschopnosti jsou výstrojní body kráceny). Výstrojní body představují nákupní kupony, kterými je prováděna platba ve střediscích naturálního odívání. Vojákyň z povolání dále náleží jednou ročně finanční příspěvek k nákupu obuvi a spodního prádla. Mužům tato částka není nárokována, jelikož si obuv i spodní prádlo mohou zakoupit ve skladu naturálního odívání (dále jen SNO).

**„Zdravotní zabezpečení** - zdravotní péči vojáků organizuje, řídí a kontroluje ve své působnosti Ministerstvo obrany ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví.

*Ministerstvo obrany může nařizovat:*

- mimořádné preventivní prohlídky,
- protiepidemická opatření,
- očkování,
- diagnostické zkoušky,
- léčení přenosných nebo jinak společensky závažných onemocnění,
- izolaci a karanténní opatření (př. po návratu vojáka z bojové mise).

---

<sup>8</sup> Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání ve znění pozdějších předpisů

Poskytování zdravotní péče ve vojenských zdravotnických zařízeních stanoví Ministerstvo obrany v dohodě s Ministerstvem zdravotnictví vyhláškou. Voják je pojištěn u Vojenské zdravotní pojišťovny. Voják má nárok na poskytnutí *preventivní rehabilitace* v trvání 14-ti kalendářních dnů v roce k upevnění zdravotního stavu *za dodržení následujícího vymezení:*

- trval-li jeho služební poměr alespoň 10 let,
- nebo po dosažení věku 35 let,
- nebo v závislosti na služebním zařazení (tj. bojový útvar) v trvání alespoň jeden rok.

Vojákovi, který vykonává službu v zahraničí, se preventivní rehabilitace neposkytuje. Ministerstvo obrany stanoví vyhláškou okruh služebních zařazení pro poskytování preventivní rehabilitace.

**Výsluhové náležitosti** - Stát je poskytuje s přihlédnutím k náročnosti služby vojáka, v závislosti na době trvání služebního poměru a důvodech jeho zániku, výsluhové náležitosti, kterými jsou výsluhový příspěvek, odbytné, odchodné a úmrtné.<sup>9</sup>

**„Péče o válečné veterány** – Zřízena je bezplatná informační linka pro válečné veterány, kterou využívá měsíčně cca 200 válečných veteránů nebo jejich rodinných příslušníků. Zhruba 2 až 7 pracovníků na kraj sleduje zdravotní a sociální stav válečných veteránů, pomáhá jim s řešením problémů, komunikuje s úřady, aktualizuje počet a místo pobytu válečných veteránů. Evidováno je celkem 2613 žijících válečných veteránů 2. světové války.

*Péče o válečné veterány zahrnuje:*

- vytváří se zařízení pro komplexní péči,
- specializovaná péče o dlouhodobě nemocné veterány,
- vyčleněny jsou finanční prostředky pro nadstandardní péči v civilních sociálních zařízeních,
- lázně a rekreace pro válečné veterány,

---

<sup>9</sup> Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání ve znění pozdějších předpisů



- asistenční monitorovací pomůcky pro přivolání pomoci v případě nouze válečného veterána,
- činnost Československé obce legionářské.

Válečnému veteránu je umožněno nosit vojenský stejnokroj při slavnostních příležitostech. Prosazuje se možnost povyšování válečných veteránů do vyšších hodností. Umožní se tak návrat do hodnosti těm, na které se zapomnělo při napravování křivd minulého režimu. Péče je také zaměřena na novodobé válečné veterány. Jedná se o vojáky AČR, kteří plnili úkoly v zahraničních misích. Podporuje se tím předání tradic československých legionářů na vojáky ze zahraničních misí. Přičemž platí, že novodobí veteráni se starají o veterány druhoválečné (např. jako terénní pracovníci v případě přivolání pomoci druhoválečného veterána).<sup>10</sup>

#### **4. Zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání AČR v ČR**

„Nadále pokračuje obměna, doplňování a příprava profesionálního sboru útvarů a zařízení AČR. Do služebního poměru vojáka z povolání bylo přijato 935 nových profesionálů z přímého náboru a 315 absolventů a studentů vojenských škol. Z organizačních důvodů bylo v roce 2007 propuštěno 96 vojáků z povolání a 969 občanských zaměstnanců. Ve stejném roce byl vytvořen 1 vojenský útvar, reorganizováno 58 vojenských útvarů a zařízení a zrušeno 8 vojenských útvarů a zařízení. V souladu se schváleným materiálem „Transformace resortu Ministerstva obrany ČR“ bylo 22 posádek redukováno na samostatná dislokační místa nebo dislokační místa. Perspektivními posádkami se staly Tábor, Přerov, Hranice, Lipník nad Bečvou, Chrudim a Jaroměř, posádkou neperspektivní Kutná Hora. Z užívání AČR bylo vyraženo 10 kasárenských areálů nebo jejich částí včetně pozemků, 6 jednotlivých stavebních objektů s pozemky, 1 výcvikové a školicí zařízení, 2 cvičiště, dále pozemky beze staveb, některé předválečné hraniční pevnostní objekty a bytové jednotky. Resort

---

<sup>10</sup> <http://www.army.cz>

MO je k 1. 1. 2008 rozmístěn v 35 posádkách, v 16 samostatných dislokačních místech a 43 dislokačních místech.“<sup>11</sup>

#### **4.1. Možnosti zabezpečení ubytování vojáka z povolání**

Hlavním tématem převážné části vojáků z povolání je „přídavek na bydlení“, který vyplývá ze zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. „Zákon ukládá povinnost zabezpečit vojákovi z povolání po celou dobu trvání služebního poměru ubytování, a to v obci jeho výkonu služby, popřípadě v obci, z níž je možné do místa jeho pravidelného výkonu služby denně dojíždět popřípadě poskytnout vojákovi z povolání služební byt.“<sup>12</sup> Protože Ministerstvo obrany není schopno samo řešit problematiku státní bytové politiky a uspokojit potřeby vojáků z povolání, které vyplývají z požadavku na mobilitu ozbrojených sil, realizuje se převážná část jejich bytových potřeb prostřednictvím institutu měsíčního přídavku na bydlení. Poskytování bytů vojákům z povolání je prakticky již jen doznívající možností jak zajistit ubytování vojáků z povolání v místě jejich výkonu služby.

Ministerstvo obrany zabezpečuje vojákovi z povolání ubytování za úhradu. Bezplatně se ubytování zabezpečuje pouze vojákovi z povolání - čekateli, který se připravuje k výkonu služby studiem, a to ode dne zahájení studia do dne jeho ukončení, ale pouze za ty dny, kdy plní studijní úkoly. Bezplatné ubytování se těmto vojákům z povolání neposkytuje v době, kdy čerpají řádnou nebo krátkou dovolenou. Ostatní vojáci z povolání mají nárok na bezplatné ubytování v případě, že jsou vysláni na služební cestu nebo jsou odveleni do jiné obce výkonu služby.

Armáda ČR vojákovi z povolání určuje místo výkonu služby. V posledních letech se však v časopise A—report (tj. čtrnáctideník Ministerstva obrany) objevují inzeráty, kterými si vojáci z povolání sami hledají možnosti svého uplatnění. Takovéto případy jsou však zřejmě ojedinělé a situaci v armádě necharakterizují. Z toho vyplývá povinnost armády zajistit svým příslušníkům ubytování.

---

<sup>11</sup> <http://www.army.cz>

<sup>12</sup> Zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání* ve znění pozdějších předpisů

Dříve probíhalo přidělování bytů, které více či méně měly služební charakter a armáda je svým příslušníkům přidělovala. Již v minulém režimu s tím měla armáda problémy. Vojáci odcházející do zálohy tyto byty opouštěli pouze výjimečně. Armáda musela přebírat další byty z nové výstavby. Počet bytů spravovaných armádou rostl a přesto bytů bylo stále málo. I tehdy vojáci z povolání bydleli často dlouhé měsíce odloučení od svých rodin.

Po změně politických poměrů bylo zřejmé, že tímto způsobem již není možné pokračovat. Povinnost řešit své otázky bydlení přešla na jednotlivé příslušníky armády, kteří se tím ale dostávali do rozdílných postavení. Někteří bydleli v komunálních, ale i soukromých domech s regulovaným nájemným, jiní si obstarali byt s tržním nájemným, někteří si koupili s využitím hypotečních půjček družstevní byt nebo byt v osobním vlastnictví a někteří si dokonce pořídili rodinné domky. Finanční nároky na bydlení se začaly u jednotlivých skupin vojáků značně lišit.

Řešením této situace se stal přídavek na bydlení, který byl i s porozuměním politických sil přijat. Cílem nebylo zřejmě nic více, ale také nic méně, než reagovat na rozdíly finančních nákladů při řešení bytových problémů. *Přídavek na bydlení nemá mít nic společného s odměňováním vojáků.* Přídavek nemůže v žádném případě souviset s úrovní výkonu služby, s funkcí či hodností.

#### **4.1.1. Přídavek na bydlení**

Jedná se o měsíční nárokovou část platu, která vznikla převážně většině vojáků, pokud splnili zákonem stanovené podmínky. V podstatě se jedná o podmínku jedinou, a to, že voják nebydlí ve služebním bytě. Voják, který nebydlí ve služebním bytě v obci jeho výkonu služby nebo v obci, ze které je možné denně dojíždět do místa pravidelného výkonu služby, má nárok na měsíční přídavek na bydlení. Měsíční přídavek na bydlení je tedy peněžitým plněním, které je kompenzací za neposkytnutí bytu vojákovi v uvedeném místě a představuje podporu na zajištění jeho bydlení. *Výše přídávku na bydlení je stanovena takto:*

- Praha 10 200 Kč,
- ostatní 10 100 Kč.

*„Nárok na měsíční přídavek na bydlení nemá voják:*

- služebně zařazen jako čekatel - praporčík nebo čekatel - důstojník, ve zkušební době,
- jemuž je hrazeno Ministerstvem obrany nájemné za byt v místě pravidelného výkonu služby v zahraničí,
- jehož služební poměr je přerušen.

*Nárok na měsíční přídavek na bydlení zaniká:*

- při zániku služebního poměru,
- po přidělení služebního bytu v obci výkonu služby vojáka nebo v obci, ze které je možné denní dojíždění do místa pravidelného výkonu služby,
- odmítnutím služebního bytu zajištěného Ministerstvem obrany bez vážných důvodů. Za vážné důvody odmítnutí lze považovat například odmítnutí bytu hygienicky závadného nebo hygienicky nevhodného nebo nepřiměřeně malého z hlediska velikosti rodiny vojáka. „<sup>13</sup>

Vojákovi, který má nárok na měsíční přídavek na bydlení, nenáleží náhrady jako při služební cestě („odlučné“), ani náhrady při denním dojíždění. Nelze mu také udělit krátkou dovolenou. Smyslem zavedení měsíčního přídavku na bydlení je, mimo jiné, umožnit vojákovi z povolání, aby si mohl zajistit bydlení společně s rodinou v obci jeho výkonu služby.

#### **4.1.2. Udělení služebního bytu**

V obci výkonu služby nebo v obci, ze které je možné denně dojíždět do místa pravidelného výkonu služby, zabezpečí ministerstvo vojákovi po dobu trvání služebního poměru ubytování (cestou posádkové ubytovny) nebo mu může zabezpečit byt. O přidělení bytu vojákovi rozhoduje služební orgán na základě jeho žádosti a na základě posouzení naléhavosti řešení jeho bytové potřeby bytovou komisí. „Bytová komise

---

<sup>13</sup> PERNICA Bohuslav, MÜLLEROVÁ Petra. *Přídavek na bydlení – požehnání nebo prokletí?* Vojenské rozhledy, 2005, roč. 13, č. 1.

ustanovená služebním orgánem v místě služby, složená ze zástupců útvarů a zařízení v místě služby zpracovává *jednou za 3 měsíce pořadí žadatelů o byt podle těchto hledisek:*

- služební zařazení vojáka,
- bytové podmínky vojáka a jeho rodiny,
- sociální podmínky vojáka a jeho rodiny,
- doba odloučení vojáka od rodiny,
- předpokládaná doba trvání služebního poměru,
- zdravotní stav rodiny vojáka.

*Ministerstvo může ponechat vojákovu byt v nájmu i po zániku služebního poměru vojáka nebo uzavřít nájemní smlouvu k takovému bytu s pozůstalým manželem anebo s pozůstalými dětmi, jestliže voják:*

- ztratil zdravotní způsobilost následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání a jeho služební poměr zanikl,
- byl propuštěn ze služebního poměru,
- zemřel následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání.<sup>14</sup>

Voják, který nebydlí ve služebním bytě v obci jeho výkonu služby nebo v obci, ze které je možné denně dojíždět do místa pravidelného výkonu služby, má nárok na měsíční přídavek na bydlení jak je *uvedeno v kapitole 4.1.1.*

#### **4.1.3. Vojenské ubytovací zařízení**

Voják, který pobírá přídavek na bydlení, může být na základě vlastního rozhodnutí ubytován za úhradu ve vojenském ubytovacím zařízení (pokud to umožňuje kapacita ubytovacího zařízení) v posádce nebo v blízkosti posádky, kde je voják služebně zařazen a vykonává svoji funkci.

---

<sup>14</sup> PERNICA Bohuslav, MÜLLEROVÁ Petra. *Přídavek na bydlení – požehnání nebo prokletí?* Vojenské rozhledy, 2005, roč. 13, č. 1.

Při služební cestě a odvelení se vojákovi poskytuje bezplatné ubytování. Bezplatné ubytování se rovněž poskytuje ve vojenských ubytovacích zařízeních, výjimečně jej lze zajistit v ubytovacím zařízení jiného provozovatele (tj. v případě, že v místě plnění služebního úkolu není dislokována vojenská ubytovna).

Vojenské ubytovací zařízení vyžaduje dodržování pevně stanovených provozních podmínek, tedy „ubytovacího řádu“ (př. čas výdeje a výměny lůžkovin, dodržování nočního klidu, přijímání návštěv, používání elektrospotřebičů, včasná platba za ubytování,...).

V současné době jsou vojenská ubytovací zařízení redukována nebo přímo rušena (př. převod vojenského objektu městu).

## **5. Zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání AČR v zahraničí**

Česká republika propojuje svou účastí v zahraničních operacích dva základní cíle – pomáhá řešit konflikty v místech, kde vznikají, a tím brání jejich šíření a v extrémním případě až přenesení na území naší republiky, a zároveň omezuje možné negativní dopady těchto konfliktů na zájmy ČR. Vojenské kontingenty AČR se nejenom podílejí na řešení konfliktů, ale zároveň pomáhají připravovat místní ozbrojené složky a zapojují se i do rekonstrukční činnosti a do humanitárních aktivit „*Armáda České republiky přepravila do České republiky 26 dětských pacientů z Afghánistánu a z Kosova, kteří se tak mohli podrobit operacím v českých nemocnicích*“.<sup>15</sup>

Místa, jako je Kosovo, Irák, Afghánistán, a další jsou vzdálena jen geograficky. Ve skutečnosti jsou nám v mnoha ohledech daleko blíže, než si myslíme a než jsme ochotni si připustit. Válka není nikdy dost daleko na to, aby si nás nemohla najít. Ochrana života vojáků je důležitá v každé misi a zvláště v tak nebezpečné misi jako je Afghánistán a Irák. Důležité je zejména vybudování patřičného a bezpečného zázemí pro život vojáka v zahraničí. Vybudování vojenské základny, která má mnoha vojákům nahradit domov a být bezpečným útočištěm.

---

<sup>15</sup> [www.army.cz](http://www.army.cz)

*Ubytování našich jednotek* se řeší podle prostorových možností lokalit a stávající praxe AČR v zahraničí. Pokud je jednotka pověřena plnit úkoly v zahraničí je potřeba nejprve dojednat místo, kde si tato jednotka vybuduje svoji základnu. Základna musí vojákovi zabezpečit patřičné zázemí (tj. ubytování, stravování, místa pro provádění hygieny, uložení materiálu, sportovní zázemí,...), ochranu a možnost připravovat se na plnění stanovených úkolů. „Při výběru prostoru se musí zejména dbát na čistotu terénu (tj. bez skládek odpadků). V místě by se neměly vyskytovat hřbitovy, mrchoviště nebo skládky průmyslových odpadů. Půda musí být suchá s dobrými vsakovacími schopnostmi. Prostor nesmí být zaplavován vodou, ale musí být dostupný vodnímu zdroji. Výhodnější je terén s prostorem z důvodu zmírnění prašnosti.“<sup>16</sup>

Využití místních zdrojů, napojení na inženýrské sítě, případné využití budov a ostatních prostorů se provádí až po provedení smluvních jednání a uzavření dohod. Prostor tábora se vždy dělí na část *odbornou, ubytovací, velitelskou a logistickou*. Vojáci jsou ubytováni odděleně od civilního obyvatelstva. Pokud nejsou prověřeny všechny místní zdroje (potravin, pitná voda,...) je zakázáno je používat. Prověření je označováno jako *logistický průzkum*. Místnosti štábu, sklady jednotky, sušárny, hospodářské místnosti, park techniky, posilovny, společenské místnosti, stanoviště strážní služby a další, se zřizují podle místních možností. Při zřizování ubytovacích prostor je důležité zachovávat bezpečnostní vzdálenosti od jednotlivých objektů (např. přísná pravidla a normy pro skladování munice, vzdálenost uložení munice od ubytovacích prostor).

„Na území, kde má jednotka působit, se vždy provádí rekognoskace terénu. K tomu je vyčleněna rekognoskační skupina. Skupina má za úkol zmapovat daný prostor a poskytnout podrobné informace o terénu. Dočasné tábory mohou být zřízeny buď v osadách nebo obydlených oblastech. V případě změny prostoru ubytování se provádí průzkum nového prostoru. Pokud by prostor nevyhovoval, náhradní řešení se musí uskutečnit do 48 hodin. Využití místních zdrojů, napojení na inženýrské sítě, případně využití budov a ostatních prostorů se provádí až po provedení smluvních jednání a uzavření dohod cestou národní podpůrné složky (dále jen NSE). Po rozvinutí jednotky ve stálých objektech nebo polním způsobem (stany, buňky, kontejnery) se zpracovává situační schéma rozmístění včetně zákresů využívaných sítí (rozvody elektrické energie,

---

<sup>16</sup> Málek, Z. *Ubytovací a stavební služba v AČR*. 1. vyd. Vyškov: VVŠ PV, 2003

komunikační spojení, místo pro uložení munice a pohonné hmoty (dále jen PHM), ubytování štábu, kuchařů, rozmístění kuchyňského bloku atd.). Sektor, který je stanoven, má vymezené hranice. Tyto hranice nesmí být překročeny.“<sup>17</sup>

### 5.1. Varianty ubytování, ubytovací a stavební majetek

V zahraničních misích bylo doposud využito všech možných variant ubytování. Zvolený způsob ubytování závisí na situaci v dané lokalitě, přírodních podmínkách a druhu činnosti vojenské jednotky.

*Vojska je možné ubytovat ve:*

- stanech,
- ubytovacích buňkách („corimek“),
- stálých objektech (př. školy, průmyslové závody,...).

Pokud tyto stálé objekty zcela chybí, hovoříme o budování tábora na tzv. ZELENÉ LOUCE.

Naše jednotky v zahraničí bývají podporovány českým prvkem NSE. Tento prvek se dělí na dvě části. Jednu část tvoří *kontraktní skupina*. Tato skupina odpovídá za finančně-ekonomické zabezpečení kontingentu AČR. Druhá část je složena *podpůrnou skupinou* logistiky sekce NSE. Podpůrná skupina logistiky zajišťuje dodávky potravin, PHM, stará se o opravy vozidel. Na začátku operace se obě skupiny společně podílejí na výběru prostoru, jednájí o pronájmu pozemků, o dodávkách vody, elektřiny a ostatních surovin z místních zdrojů. V dalším období se už skupiny soustředí na plnění odborných úkolů.

Jednotky se do prověřeného prostoru přesouvají na základě vydaného rozkazu. Přesun může být obvykle vykonáván pomocí silniční, železniční a letecké dopravy. Přesun celého komplexu zahrnuje mnohdy několik transportů a může trvat i několik dnů.

---

<sup>17</sup> Zapletalová, M. *Ubytování vojsk v rámci plnění úkolů mise v zahraničí* [bakalářská práce]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005, s. 10



Před zahájením budování tábora je nutné vycházet z navrženého schématu rozmístění tábora. Prostory jednotlivých základů musejí být nejdříve vyčištěny (od vraků aut, rozpadlých zdí, od min a dalšího materiálu,...). Mnohdy je možné materiál, který se v prostoru vyskytuje využít například ke shrnutí do valů, které mají ochranný charakter. Materiál, který je k výstavbě tábora potřebný, je využíván z části z místních zdrojů (např. dostupné betonové kvádry, stavební kámen) a částečně dovážen z České republiky (např. dřevo, lepenka, železný materiál). Materiál z místních zdrojů zabezpečuje naše podpůrná jednotka NSE. Materiál pro drobné opravy, jedná se zejména o elektrické a vodoinstalační součástky, se nakupuje také v místě plnění úkolu.

### **5.1.1. Ubytování ve stanech, ubytovacích buňkách a stálých objektech**

Stany byly jako ubytovací prostory využívány již od počátku zahraničních misí a využívány jsou v nižší míře i dnes. Dnes již tvoří zhruba ¼ z ubytovací výbavy, a to k zabezpečení ubytování vojsk mimo hlavní základnu. Varianta ubytování vojáků ve stanech je jednoduchá na výstavbu a zabezpečuje okamžité ubytování. Stany mohou být vybaveny rozkládacími lehátky či kovovými postelemi, skříňkami, nočními stolky, izolačním a zpevňujícím materiálem uloženým na podlaze, polními kamínky pro vytopení stanu, osvětlením, izolační a hygienickou vložkou. Ve stanech jsou zřizovány i místa k provádění hygieny – rozvinutím tzv. *Malé koupací soupravy* (dále jen MKS) uvedené v příloze č. 10. Podlaha je zpevněna dřevěnou podlahkou. Umývárna je vybavena smaltovanými žlaby určenými k provedení hygieny. Jeden žlab je vybaven čtyřmi vodovodními kohoutky, přítokovou a odtokovou hadicí. V další části stanu je postavena sprcha s ohřívačem teplé vody a čerpadlem na vodu.

Stany mohou být používány i k jiným účelům. Plní například funkce učeben a místností štábu. Vybavení je obvykle složeno z pracovních stolů, židlí, tabulí umístěných na trojnožce a různých závěsných nástěnek.

„Používaný ubytovací materiál:

- stan S – 65 (použití pro ubytování, sklady), v současnosti se již vrací zpět do ČR,
- stan S – 90 (velitelský stan),

- stan S – 87,
- polní lůžko (lehátko, kovová postel),
- petrolejová lampa,
- bedna na spisy vz.61,
- umyvadlo s konví na vodu,
- malá koupací souprava,
- železná paleta kovová na 1000 kg (uložení potravin),
- polní záchod,
- stůl polní skládací,
- sedačka polní skládací,
- kamínka polní na tuhá paliva,
- přístroj hasící přenosný.

*Současné požadavky na stanové vybavení:*

- musí být maximálně mobilní s možností rychlé přepravy ve všech standardních prostředcích,
- vybudování pracoviště by nemělo přesáhnout od doby příjezdu několik minut,
- musí poskytovat odpovídající přístřeší a minimální komfort pro osoby a techniku,
- použití musí být v jakémkoliv terénu a za každého počasí - použitelnost musí být v rozsahu teplot od -40 Co do +80 Co,
- musí být dostatečně variabilní podle konkrétní situace a počtu osob (ubytování, stravování, ošetřovny apod.),
- musí být dostatečně variabilní s ohledem na terén a prostor (pole, horský terén, letiště apod.),
- skladování a údržba musí být nenáročná na čas a personál,
- životnost by měla být minimálně 15-20 let,

- všechny segmenty a příslušenství musí mít garanci dodávání náhradních dílů po dobu minimálně dalších 10 let.

Současným trendem v oblasti ubytování v zahraničí je využití ubytovacích buněk.

*Ubytovací buňky zpravidla tvoří:*

- 2x železná vojenská postel,
- 2x dřevěná židle,
- 2 x vojenský dřevěný noční stolek,
- 2 x vojenská dřevěná skříňka,
- okno,
- stropní osvětlení (zářivka),
- dveře,
- linoleum,
- přímotop,
- zbytek zařízení individuálně (nadstandard).<sup>18</sup>

Jednotky a skupiny štábu jsou ubytovány v ubytovacích buňkách zpravidla po dvou osobách. Ubytovací buňky tvoří ucelení bloky. Buňky postavené vedle sebe tak společně s protilehlou řadou ubytovacích buněk tvoří jeden komplex. Průchod (chodba) mezi dvěma řadami buněk je zpevněna šterkem a prkennými podlahkami. (*ukázka viz. Příloha č.9*)

Chodba je vybavena lampami pro noční osvětlení. Buňky jsou podloženy trámy či kolejnicemi. Nad ubytovacím celkem je vybudovaný přístřešek ze stavebního materiálu zvaného makrolon. Tento materiál je schopen propustit denní světlo, je odolný proti slunci a snadno omývatelný. Dalším ochranným prostředkem proti slunečnímu záření jsou maskovací sítě. Buňky jsou oblíbené zejména pro své všestranné využití. Používají se také jako prostory pro skladování materiálu. Stejným způsobem jsou řešeny i místa pro praní osobního prádla a sociální zařízení. Používá se „sociální

---

<sup>18</sup> Málek, Z. *Ubytovací a stavební služba v AČR*. 1. vyd. Vyškov: VVŠ PV, 2003

corimek“, který je vybaven umyvadly a třemi boxy s toaletou. V blízkosti sociálních buněk je umístěna buňka s pračkou a sušičkou prádla.

Sociální buňka je napojena na kontejnerový septik a vodní zdroj.

**Obrázek č.4: Sociální zařízení**



*Zdroj: Vlastní tvorba*

Na jednotkách (= ubytovací prostor vojáků z povolání) jsou zřízeny společenské místnosti. Propojení kontejnerů umožňují sklopná boční čela. Pokud se v prostoru tábora nacházejí stále objekty, jsou využívány k různým účelům (př. učebny, sklady, ložnice,...).

*Základna se skládá obvykle z těchto prvků:*

operační pracoviště, pracoviště štábu, spojovací uzel, nádrže na vodu, generátory, kuchyňský blok, park techniky, dílny, strážní věže, příjezdová komunikace, sklady, ubytovací prostory, tranzitní ubytování, společenské místnosti, kontejnery s odpady, sociální zařízení, praporeční obvaziště, prádelna, učebny, osvětlení, psinec, hřiště, posilovna, popřípadě další prostory pro sportovní vyžití.

Stále objekty jsou využívány dle místních možností. Z minulých praktických zkušeností je známo, že naše jednotky byly ubytovány např. v textilní továrně nebo ve škole. Ubytování bylo vyjednáno s místním starostou, který dal prostory, včetně zařízení k dispozici. Po odchodu jednotek je tento materiál ponechán v místě, jelikož není majetkem resortu MO.

### 5.1.2. Parková služba a údržba techniky

„Nedílnou součástí ubytování vojsk je parková služba a údržba techniky. Park techniky se provozuje polním způsobem. Jeho uspořádání musí zabezpečovat snadný, rychlý a organizovaný výjezd techniky. Náčelník skupiny logistiky zpracovává vnitřní řád parku techniky, který je schvalován velitelem útvaru. Velitel útvaru tento řád zveřejní ve svém rozkaze. Prostor musí být zabezpečen proti požáru. K zabezpečení požární ochrany je u kontingentu stanovena osoba (důstojník), která zpracovává „*Plán požární ochrany*“ se zakreslením prostoru rozmístění protipožárních prostředků v parku techniky.“<sup>19</sup>

*Varianty parku techniky:*

1. Park techniky je vytyčen sloupky a ohraničen pletivem. Vjezd umožňuje vstupní brána, u které je zřízeno strážní stanoviště. Horní části plotu se zpravidla zabezpečuje proti cizím osobám ostnatým nebo žiletkovým drátem.
2. Park techniky je ohraničen sloupky, není oplocen. Je pouze řádně označen tabulí nebo ochranou páskou. Tato varianta se využívá pokud je park techniky součástí základny, která sama o sobě je uzavřena a chráněna před cizími osobami a před hrozícím nebezpečím. Na základnách se technika často rozmisťuje na více místech (plní úkol ochrany a obrany osob).
3. Park techniky je umístěn do již vybudovaných místních prostor (do stálých objektů).

Park techniky je vždy osvětlen. Opravárenská dílna je zřizována přímo v parku techniky nebo poblíž parku na základně. Materiál a náhradní díly jsou dodávány na základě „*Souhrnných logistických hlášení*“ (dále jen SHL). Jejich dodávku zabezpečuje VOJENSKÉ ZAŘÍZENÍ - *Distribuční centrum v Pardubicích*. Hlavními úkoly tohoto centra je organizovat logistickou podporu jednotek v zahraničí, plánovat, hospodařit s materiálem, zabezpečovat nákupy materiálu, majetku, náhradních dílů a služeb dle potřeby jednotek v zahraničí. (viz. *Příloha č.3*)

---

<sup>19</sup> *Směrnice pro používání pozemní vojenské techniky AČR v polních podmínkách*

Za jednotlivé prostory parku techniky jsou odpovědni velitelé jednotek. Technika v parcích je zabezpečena střežením. Činnost spojenou s opravami techniky zabezpečuje četa oprav techniky. Jednotky jsou vybaveny stanovými přístřešky. Přístřešky slouží jako prostor pro provádění každodenní údržby techniky, zbraní a ostatního materiálu. Z České republiky se zpravidla vyváží do místa plnění operace v zahraničí technický a výzbrojní materiál. Jednou měsíčně se dováží ostatní náhradní díly pro doplnění zásob a pro výhledové předzásobení (cestou Distribučního centra v Pardubicích na základě SHL). Výjimečně se materiál nakupuje přímo v místě smluvně s místním dodavatelem.

Veškeré pohyby materiálu všech majetkových uskupení jsou účtovány a evidovány pomocí výpočetní techniky na speciálním odborném pracovišti. Vedení evidence se řídí stejnými pravidly a předpisy, které platí v České republice.

V parku techniky je možné skladovat materiál včetně munice a pohonných hmot. Zejména u těchto druhů materiálu je nutné dodržovat bezpečnostní vzdálenosti od míst jejich skladování, uložení.

Povinnosti spojené s povolením výjezdu z parku, povolením návratu do parku, evidencí vozidel na výjezdu a návratu, má za povinnost strážní služba, a ta je určována z řad příslušníků kontingentu. Strážní služba se řídí směrnicemi pro výkon služby. Vstupovat do parku a pracovat v něm mimo pracovní dobu, se smí jen se svolením velitele kontingentu.. Příslušníci kontingentu mohou v pracovní době stanovené denním řádem vstupovat do parku techniky po prokázání jejich totožnosti. Řidičům vozidel určených k výjezdu se vstup do parku povoluje po předložení platného jízdního dokladu. K vozidlům a jiné technice uložené v parku mají přístup jen osoby, kterým je vozidlo nebo jiná technika přidělena. Osoby, které nejsou příslušníky kontingentu mohou do parku techniky vstupovat pouze se souhlasem velitele kontingentu v doprovodu osoby určené náčelníkem logistiky.

### **5.1.3. Zabezpečení tábora zdrojem elektrické energie**

*Zdroj elektrické energie v zahraničních misích bývá zabezpečován dvěma způsoby:*

- využitím místní elektrické sítě,

- elektrocentrálami (dále jen EC).

Obsluhu EC (viz. Příloha č. 11), vykonává pověřená osoba. Tato osoba zabezpečuje chod elektrocentrály a kontrolní činnost. Je zodpovědná za dodržování bezpečnosti ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP), za dodržování technologických postupů při případných opravách a údržbě. Zodpovídá za pořádek na pracovišti a nedopustí svévolný pohyb nepovolaných osob po pracovišti. Zodpovídá za používání ochranných pomůcek při případném používání ručního náradí.

Vymezení prostorů elektrocentrál je dáno rozkazem velitele základny. Odpovědnost za stav přiděleného úseku zodpovídá pověřená obsluha elektrocentrály. Napojení na místní zdroje energie jsou uskutečňovány na základě smlouvy.

*Používané elektrocentrály (benzínové):*

- EC – 4,
- EC – 30,
- EC – 60.

*Modernějším typem EC (naftové) je:*

- Parkinson 50,
- Volvo 160 kVA.

EC slouží k výrobě elektrické energie pro celou základnu. Ze zařízení jsou napájeny všechny ubytovací, hospodářské, sociální, skladové, a sportovní objekty a prostory včetně pracovních prostorů mezinárodních složek na základnách. Elektrocentrály jsou používány na výrobu světelné i tepelné energie. Rozvody zdrojových sítí jsou vybudovány kabeláží. Všechna kabeláž je vedena nad povrchem země. Kabely se pouze zasypávají pískem nebo jsou chráněny plechovým krytem. Zákaz kopat do země je vydán z bezpečnostních důvodů.

#### **5.1.4. Hygienická opatření a nakládání s odpady**

„Dohlížet na hygienu potravin, provádět deratizaci i základní mikrobiologické vyšetření se zaměřením na potraviny, vodu a kontrolu hygieny v kuchyňských blocích má za úkol veterinární služba. Do hygienických opatření bylo zainteresováno i praporeční

obvaziště. V oblasti hygieny plnilo úkoly na úseku kontroly dodržování hygienických norem v kuchyňských blocích, v zásobách vody, potravin a v oblasti ubytování.

Voda je čerpána z místního vodního řádu na základě smlouvy. S takovou vodou se nakládá jako s vodou užitkovou, pokud není dále upravována. Chemické jednotky jsou povinny provádět odběr vzorků půdy i vody dle potřeby. Jednou týdně zjišťují koncentraci aktivního chloru ve vodě na vojenských základnách.

*Úprava vody se provádí následujícím způsobem:*

- na 1000 l vody/1 lžice chloraminu,
- na 1000 l vody/1 - 3 ml chlornanu.

Teplá voda je zabezpečena bojlerem na ohřev vody. Voda z místního řádu je upravována pomocí úpravny vody, tzv. ÚP 2000.<sup>20</sup> Dalším zdrojem je dovoz pitné vody z České republiky v pet-lahvích. Příčinou dovozu pitné vody je nutnost dodržet stanovenou pitnou denní dávku vojáka. Při výjezdu mimo základnu musí být každé vozidlo naplněno stanovenou zásobou pitné vody. Na základně je vždy zabezpečen volný přístup vojáka k pitné vodě v dostatečné míře (např. umístění chladicího boxu v kuchyňském bloku).

Komunální odpady a jiné odpady se zpravidla na základě smlouvy odvázejí a likvidují místními technickými službami, nebo se odvázejí na místní skládky vlastními pracovními silami a technickými prostředky. Čištění septiků se provádí vlastními prostředky několikrát za jeden den. Obsluha vozu má stanovený vlastní harmonogram práce.

#### **5.1.5. Ochrana a obrana tábora**

Prostory, v nichž jsou vojáci ubytováni, v nichž je skladován materiál, majetek, vojenská technika, PHM, zbraně a munice, musí být chráněny. Ochrana tábora ve své podstatě znamená provádění preventivních opatření. Tyto opatření napomáhají bránit jednotky vůči nežádoucím vlivům (př. podnebí, terénní podmínky, působení cizích

---

<sup>20</sup> Málek, Z. *Ubytovací a stavební služba v AČR*. 1. vyd. Vyškov: VVŠ PV, 2003



zbraní a osob). Cílem je maximálně snížit působnost vnějších vlivů na vlastní vojska a zachovat činnost vlastních jednotek. Ochrana vojsk zahrnuje neustálé monitorování prostoru odpovědnosti, ženíjní budování v prostoru a postavení zaujímanými mírovými jednotkami, využití maskovacích prostředků (maskovacích sítí a nátěrů), využití ochranných vlastností techniky a terénu v prostoru určeném pro rozvinutí jednotek.

Ženíjní budování se provádí pomocí techniky a vlastními silami vojáků. Úkolem ženíjní čety je zabezpečit průjezdnost komunikací, její údržbu a vybudování případných překážek v prostoru působnosti jednotky (ostnaté, žiletkové dráty). Dalším úkolem je budování a údržba ochranných valů na všech základnách i odloučených pracovištích. Valy jsou vybudovány pomocí materiálů, jako je například štěrk nebo pletivo. *(ukázka viz. Příloha č.12)*

Ženíjní vojska se podílejí i na sběru nelegálně držených zbraní a pyrotechnické činnosti (př. zneškodňování min).

„V případě ohrožení se zaujímá kruhová obrana. Obrana je chápána jako souhrn opatření k nejúčelnějšímu způsobu rozmístění jednotek a použití sil a prostředků. K plnění tohoto úkolu se využívá především ručních zbraní a podle možnosti i zvlášť vyčleněné vojenské techniky. Kromě toho je velitel povinen vždy organizovat přímé zajištění prostoru rozmístění.“<sup>21</sup>

„Zabezpečení požární ochrany je zajištěno požární hlídkou. *Vedena je tato dokumentace:*

- „*Požární řád pracoviště*“,
- „*Požární poplachové směrnice*“,
- „*Dokumentace o činnosti požární hlídky*“,
- „*Přehled pracovišť se zvýšeným požárním nebezpečím včetně zákresu jejich rozmístění*“,
- „*Dokumentace zdolávání požáru*“,

---

<sup>21</sup> Hajna, P., Urbánek, K., Rýznar B., Vodák J. *Logistická podpora mechanizovaného praporu*. 1. vyd. Vyškov: VVŠ PV, 2002

- „Požární evakuační plán“,
- „Dokumentace o školení příslušníků kontingentu“. <sup>22</sup>

V rámci tábora se budují strážní věže. Počet těchto věží v jednom táboře se určuje dle rozlohy vojenské základny. Věž slouží k monitorování prostoru jak uvnitř základny tak za její hranicí. Celý tábor je v noci osvětlen. Světla směřují do volného prostoru. V rámci ochrany a bezpečnosti je celý tábor střežen strážní službou. Služba vykonává svoji funkci v prostoru strážní věže (viz. Příloha č.13) a hlavního vchodu základny. Základna je osvětlena tak, aby strážní služba mohla monitorovat vnější prostor. Strážní věž je obvykle dřevěná budova o velikosti 2 x 2 metry. Je umístěna na podpěrné konstrukci vysoké cca 4 metry.

*Strážní stanoviště je vybaveno:*

- pracovním stolem,
- židlí,
- spojovacím prostředkem (př. polní telefonní přístroj, mobilní radiová stanice),
- dalekohledem,
- baterkou.

K ochraně osob a prostoru mohou být použity obrněné transportéry. Tato technika je umístěna tak, aby tvořila clonu zejména ubytovacím prostorům. Nebezpečný materiál (munice, PHM) je skladován co nejdále od ubytovacích prostor z bezpečnostních důvodů. Snižuje se tak stupeň ohrožení osob v případě exploze.

#### **5.1.6. Ostatní poskytované služby a zařízení v táboře**

Logistická podpora plní úkoly hned v několika oblastech, a to v oblasti proviantní služby, výstrojní služby, služby pohonných hmot a maziv, zabezpečení materiálem všech materiálových uskupení a v oblasti evidence materiálu. Logistické služby jsou zabezpečovány zpravidla dovozem materiálu z České republiky, nebo jsou

---

<sup>22</sup> Zapletalová, M. *Ubytování vojsk v rámci plnění úkolů mise v zahraničí* [bakalářská práce]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005, s. 19.

na základě smluvní dohody zajištěny místní firmou cestou NSE a nebo mohou být čerpány od jiných spojeneckých armád (barter obchod).

**Proviantní služba** zabezpečuje přípravu stravy pro všechny příslušníky kontingentu, včetně příslušníků cizích států (pokud působí v prostoru české základny). K tomuto účelu bylo na každé základně vytvořeno hospodářské družstvo. K přípravě pokrmů se využívají kontejnery (kontejner sloužící k účelům varny a druhý pro účely výdejny stravy). Vybavení kontejnerů je přizpůsobeno proviantním účelům. Pro skladování potravin se zpravidla využívá chladírenských přívěsů a chladírenských kontejnerů (tzv. TERMOKING). Toto zařízení může být rozděleno na dvě části. První část je určena k chlazení, druhá část je určena k mražení potravin. Termoking může využívat tři zdroje elektrické energie: stálou elektrickou síť, EC, vlastní zdroj elektrické energie. Hospodářské výdejny jsou zásobovány z centrálního proviantního skladu. Do centrálního skladu jsou potraviny dodávány Českomoravskou potravinovou společností Zlín.

**Výstrojní služba** zabezpečuje vystrojení příslušníků dle výstrojních norem a dále služby spojené s ošetřením a čištěním výstrojních součástí. Praní a čištění výstrojních součástí je zajištěno na základě smlouvy s místními dodavateli. Vojáci mají k dispozici na základně prostor pro praní výstroje a osobních součástí (prádelnu). Stríhání vojáků je prováděno holicími strojkami samostatně.

**Služba pohonných hmot a maziv** - na každé základně je vybudována výdejna PHM. Materiál pro potřeby provozu se objednává ze skladů Armády České republiky formou Souhrnného logistického hlášení (ostatně jako veškerý materiál, který není poskytován místními dodavateli). V průběhu vojenských operací může být kontingent zásobován pohonnými hmotami ze zásobovacích středisek NATO.

**„Zdravotnické zabezpečení** je včleněno do organizačních struktur kontingentu formou praporečnického obvaziště. V praporečnickém obvazišti pracují lékaři včetně zubaře, zdravotníci, řidiči a výkonný praporečnický. Po dobu mise plní praporečnické obvaziště zejména úkoly v oblasti léčebně-preventivní péče o příslušníky, hygienického dozoru. Pracoviště zubního lékaře je umístěováno do mobilního zařízení tzv. Mobidentu. Jednotky jsou zabezpečovány kapesními obvazy, individuálními protichemickými balíčky a lékárníčkami pro jednotlivce. Praporečnické obvaziště má k dispozici již zmíněný

Mobident, sanitární vůz, pojízdnou převazovnu, elektrokardiograf, přístroj pro základní biochemické vyšetření a rentgenové pracoviště.“<sup>23</sup>

Účastník zahraniční mise musí mít výbornou zdravotní klasifikaci tedy klasifikaci „A“. Lékařské prohlídky v přípravném období před odjezdem do zahraničí provádí vojenská nemocnice na území České republiky).

**Volný čas** – na základně jsou vymezeny prostory pro trávení volného času (*ukázka viz. Příloha č.14*). Sportoviště si vojáci budují sami. Většinou se jedná o fotbalová, volejbalová hřiště, posilovny a běžecké trasy. Běžecké trasy jsou pevně stanoveny a musí se dodržovat. Volný čas je také možné trávit ve společenských prostorech, klubovnách např. formou společenských her. I tato volnočasová činnost je podstatná pro vojáka – jedince, který je na delší dobu odloučen od domova a rodiny.

**Evidence materiálu** všech majetkových uskupení je vedena pomocí výpočetní techniky. Vedení evidence se řídí stejnými pravidly jako evidence materiálu v České republice.

## **6. Analýza účelnosti, hospodárnosti a efektivnost zabezpečení bydlení nebo ubytování vojáka z povolání na území ČR a v zahraničí**

K tomu, aby se daly řešit některé problémy, které se vyskytují v oblasti ekonomického zabezpečení vojáka AČR, je vhodné nejdříve nastínit jádro problematiky následnou analýzou – ta kopíruje kapitoly předcházející. Analytická část se převážně zabývá jednotlivými prvky ubytování našich vojsk na území ČR a v zahraničí. Cílem této kapitoly je zdůraznit některé nedostatky a na základě provedené analýzy poukázat na nutnou modernizaci a vytvoření optimálního systému ubytování českých jednotek.

---

<sup>23</sup> Zapletalová, M. *Ubytování vojsk v rámci plnění úkolů mise v zahraničí* [bakalářská práce]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005, s. 21.

## 6.1. Proces rekrutace

Důležitým předpokladem úspěchu při získávání kvalitního personálu na trhu práce jsou demografické limity, ale také konkurenceschopnost nabídky armádních produktů na trhu práce. Oblast náboru zabezpečují krajská vojenská velitelství, která vstupují na trh práce a pokouší se za pomoci marketingových nástrojů (tj. profesní poradce, komunikační podpora,...) ovlivnit zájemce o práci v armádě. Ředitelství personální podpory Praha (středisko pro výběr personálu) mají za úkol zabezpečit výběr vhodných uchazečů na obsazení systemizovaných pozic v ozbrojených silách ČR. Ozbrojené síly ČR se snaží nalézt konkurenční výhodu, kterou osloví a budou motivovat.

Lidské zdroje představují pro zaměstnavatelský subjekt ten nejcennější zdroj, který společně s informačními zdroji určuje orientaci, rychlost a dynamiku vývoje. To co činní lidské zdroje nejcennější je lidský kapitál. Lidský kapitál je možné spolu s půdou a fyzickým kapitálem chápat jako další zdroj ekonomického růstu.

Přechod na model plně profesionální znamenal zásah do stávajících zdrojových limitů resortu obrany. Celkový počet zaměstnanců v resortu obrany zaznamenal klesající tendenci. Vývoj nabídky pracovní síly ve vztahu k novým zdrojovým limitům profesionálních ozbrojených sil ČR objasňuje následující analýza.

*Tabulka č.2: Vývoj nabídky pracovní síly pro obsazení systemizovaných pozic v resortu obrany*

<b>Rok</b>	<b>Počet zájemců</b>	<b>Počet uchazečů</b>	<b>Přijato</b>
<b>2001</b>	6 142	3 712	1 484
<b>2002</b>	9 944	4 641	2 176
<b>2003</b>	11 293	6 185	2 387
<b>2004</b>	15 748	7 610	1 856
<b>2005</b>	17 177	7 046	1 736
<b>2006</b>	11 231	6 360	1 899

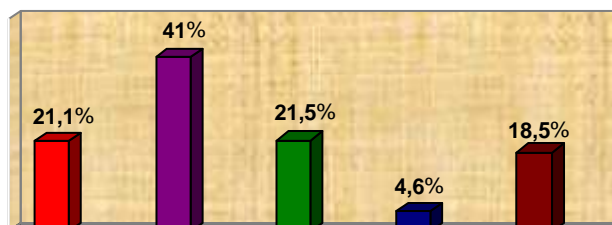
Zdroj: DAVIDOVÁ Monika. *Transformace lidských zdrojů resortu obrany jako subsystém rozvoje ekonomicko-obranného potenciálu ČR*. Vojenský profesionál v měnícím se světě 21. století, vyd. 1, listopad 2007

**Tabulka č.3.: Rekrutační zdroje versus nezaměstnanost**

Rok	Zájemce- nezaměstnaný	Uchazeč- nezaměstnaný	Přijat
2004	3 071	1 521	314
2005	3 627	1 516	329
2006	2 334	1 234	376

Zdroj: DAVIDOVÁ Monika. *Transformace lidských zdrojů resortu obrany jako subsystém rozvoje ekonomicko-obranného potenciálu ČR*. Vojenský profesionál v měnícím se světě 21. století, vyd. 1, listopad 2007

**Graf č.1: Průměrný počet osob na základě výše uvedených hodnot z roku 2004, 2005, 2006**



Legenda: **Zájemci-nezaměstnaní ve vztahu k zájemcům**  
**Uchazeči ve vztahu k celkovému počtu zájemců**  
**Uchazeči-nezaměstnaní ve vztahu k celkovému počtu uchazečů**  
**Přijetí-nezaměstnaní ve vztahu k celkovému počtu uchazečů**  
**Přijetí-nezaměstnaní k celkovému počtu přijatých**

Zdroj: Vlastní úprava grafu na základě výše uvedených tabulek

Vstup profesionální armády na trh práce vede k tomu, že i v procesu rekrutace musí být plně respektována ekonomická hlediska. Ve své podstatě to znamená, že profesionální armáda se stala organickou součástí ekonomického systému společnosti

a je její povinností chovat se racionálně. Kvalita ekonomického rozhodování a chování je jedním z faktorů efektivního využívání disponibilních zdrojů společnosti při naplňování cílů v oblasti národní obrany a bezpečnosti státu.

## **6.2. Principy spravedlnosti a jejich vztah k přídatku na bydlení**

Posuzována bude horizontální, vertikální a distribuční spravedlnost. „**Horizontální spravedlnost** je zaručena, když jednotlivcům ve stejném postavení, které může být určeno důchodem, příjmem, sociální situací, hierarchickým postavením, pracovní/služební pozicí, kategorií personálu, zásluhami apod., je poskytnuto plnění uspokojující stejnou potřebu a oba z toho mají stejný prospěch. Na principu horizontální spravedlnosti jsou v České republice poskytovány zaměstnancům např. cestovní náhrady.

Vojákům z povolání se poskytuje stravné ve stejné výšce podle délky trvání služební cesty, nikoliv podle příslušnosti k hodnostnímu sboru, protože z pohledu uspokojení potřeby jíst jsou si všichni vojáci rovni. Princip horizontální spravedlnosti je uplatněn také v konstrukci soustavy odměňování zaměstnanců českého státu. Za stejnou práci náleží stejná odměna. Plnění poskytována na principu horizontální spravedlnosti pravděpodobně vnitřně stabilizují personální strukturu, protože nemotivují zaměstnance k pohybu uvnitř personální struktury, tj. k vyhledávání ekonomických výhod. Výše těchto plnění se určuje na základě určitých statistických veličin, které objektivizují potřebu peněz na uspokojení lidských potřeb.

**Vertikální spravedlnost** znamená spravedlivý přístup k jednotlivcům, kteří se nacházejí v různém postavení. Vertikální spravedlnost je spojena s proporcionalitou plnění ve vztahu k výkonům, spotřebě, velikosti důchodu jednotlivce, hierarchickému postavení apod.

Princip vertikální spravedlnosti se objevuje v soustavě odměňování zaměstnanců českého státu. Voják z povolání s vyšší hodností má v rámci hodnostního sboru vyšší hodnostní příplatek. Voják z povolání, který řídí určitou část organizační struktury, má příplatek za řízení vyšší, oč vyšší je jeho hierarchické postavení. V závislosti od nároků na kvalifikaci a jejího dosažení je zaměstnanec zařazen do platové třídy. Plnění poskytována na principu vertikální spravedlnosti mají za cíl motivovat zaměstnance

k pohybu uvnitř personální struktury a ke vstupu a výstupu do organizace. Výše těchto plnění se odvíjí od zdrojových možností každého zaměstnavatele a jeho postavení na trhu práce.

**Distribuční spravedlnost** je zaručena při poskytování plnění v poměru k příspěvku každého jednotlivce k celkovému produktu. Na principu distribuční spravedlnosti se poskytuje v České republice např. plat za práci přesčas. Voják z povolání dostává takový plat za práci přesčas, který odpovídá době, kterou strávil v práci nad stanovenou dobu, kvalifikačním nárokům jeho služebního zařazení a dalším charakteristikám jeho služební pozice. Princip distribuční spravedlnosti je využit při konstrukci dávek vyplácených vojáku z povolání po skončení jeho služebního poměru. Princip distribuční spravedlnosti je sledován i při určování platového tarifu, tj. určení platového stupně při znalosti platové třídy na základě tzv. započitatelné praxe. Plnění poskytována na principu distribuční spravedlnosti mají za cíl stabilizovat personální strukturu. Výše těchto plnění se odvíjí od zdrojových možností každého zaměstnavatele a jeho postavení na trhu práce.<sup>24</sup>

Posuzujeme-li právní úpravu poskytování přídatku na bydlení z pohledu ekonomické spravedlivosti, je třeba říct, že nebyla nikdy ekonomicky spravedlivá. Porušena byla jak horizontální, tak vertikální, tak i distribuční spravedlnost. Přídatok na bydlení, jako kompenzace státu za nesplněný závazek bydlení, představuje veřejný výdaj, pro který se z pohledu výše definované horizontální spravedlnosti požaduje, aby jednotlivci se stejným důchodem nebo potřebami měli z takového veřejného výdaje stejný prospěch. Vzhledem k tomu, že i ve služebních bytech se musí platit nájem, pak dva hodnoty, služebním zařazením a platem shodní vojáci z povolání měli ze dvou různých způsobů zajištění svého bydlení různý prospěch. Oba měli sice vyřešenu svou bytovou situaci, ovšem příjemce přídatku na bydlení měl pokryty náklady nájmu, kdežto uživatel služebního bytu musel platit nájem ze svého platu.

V případě vertikální spravedlnosti je u přídatku na bydlení zřetelné, že přídatok na bydlení, v době, kdy každý voják dostával 1,5 násobku MMz, nesplňoval kritérium

---

<sup>24</sup> PERNICA, Bohuslav. *Problém spravedlnosti na příkladu zajišťování bydlení v profesionálních ozbrojených silách*. Vojenské rozhledy, 2005, roč. 14, č. 2.



vertikální spravedlnosti. Tato skutečnost se nezměnila ani poté, co byl příplatek na bydlení určován na základě velikosti obce. Stále platilo, že dva jedinci v různém postavení dostávali stejné plnění. Výše přídatku na bydlení totiž není vázána ani na velikost bytu nebo jeho kvalitu, který by odpovídal potřebě vojáka z povolání ubytovat svou rodinu v místě výkonu své služby, ani není vázána na postavení příjemce plnění v hierarchii ozbrojených sil, kam se dostal svými výkony.

Přídavek na bydlení smazal rozdíly, které byly zohledněny bytovými komisemi ve vojenských posádkách při přidělování bytu. K porušení spravedlnosti distribuční došlo u přídatku na bydlení tím, že za různé výkony pro stát, provedenými různými vojáky z povolání z různé hierarchie organizační i příjmové, nebylo poskytováno plnění odpovídající těmto výkonům. V konečném důsledku všichni, kdo splnili formální kritéria nároku na přídavek na bydlení na jednom území, dostávali stejná plnění bez ohledu na skutečnou potřebu a na odváděný výkon a zásluhy pro český stát.

**Přestože je poskytování přídatku na bydlení součástí sociální politiky rezortu obrany MO ČR, kterou láká z trhu práce zájemce o službu vojáka z povolání,** charakter této dávky není paradoxně sociální. Nedochází totiž k udržování či dokonce prohlubování principů spravedlnosti uvnitř organizace, ale k jejich narušování. To přirozeně nese riziko vzniku sociálního konfliktu, oslabení vztahu zaměstnanců a postupnému vytvoření nového ideálu spravedlnosti, tj. ke změnám společenských preferencí uvnitř organizace ke změně chování zaměstnanců, které může vyvolat vyšší tlak na zdroje nebo snížit ochotu zaměstnanců odvádět práci v požadované kvalitě.

### **6.2.1. Přídavek na bydlení z hlediska účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti**

Dochází k rozboru problematiky, zda způsob poskytování přídatku na bydlení nenaboural spravedlnost a efektivnost soustavy zaměstnaneckých požitků. Je důležité položit si otázku „snižuje se efektivnost odměny za vykonanou práci?“. Jedná se o nedostatek, který musí být odstraněn, nemá-li být přídavek na bydlení prokletím profesionální armády?“.

Přídavek na bydlení je veřejný výdaj. Z tohoto titulu by u něj měla být posuzována jeho účelnost, hospodárnost a efektivnost.

„Předpokládejme, že z pohledu stanovených úkolů v oblasti obrany a ozbrojených sil je přídavek na bydlení považován za *účelný*, protože zajišťuje dostatek vojenského personálu pro optimální plnění těchto úkolů. *Hospodárnost* je obecně definována jako takové použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů. Vzhledem k nákladům na zabezpečení alternativy vystavět a udržovat služební byty pro vojáky z povolání, nebo poskytovat vojákově z povolání vyšší plat, k němuž se váže povinnost zaměstnavatele odvádět dodatečné náklady ve formě pojistného na sociální pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění lze poskytování přídavku na bydlení považovat za hospodárné.

Přídavek na bydlení představuje vzhledem ke zdanění práce v České republice hospodárnou variantu financování práce zaměstnance ve služebním poměru. Otázkou je hospodárnost této dávky ve vztahu k jiným zaměstnaneckým výhodám, jako jsou např. dávky při skončení služebního poměru. *Efektivnost* je definována jako takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění.<sup>25</sup>

**Efektivnost poskytování přídavku na bydlení v tomto pojetí lze jen těžko hodnotit. Ke zhodnocení by bylo třeba více statistických informací. Ty nejsou k dispozici, protože jen velmi málo procesů je v rezortu obrany skutečně ekonomicky (statisticky) kontrolováno, aby bylo možné posoudit jejich skutečnou efektivnost.** Navíc hodnocení efektivnosti ve výše uvedeném pojetí se nezakládá na výdajových nebo příjmových tocích státního rozpočtu, ale vyžaduje ocenění nejen vstupů procesu poskytování přídavku na bydlení, ale zejména efektů plynoucích z poskytování přídavku na bydlení. To není vůbec jednoduché.

S ohledem na nedostatek informací o dopadu celého procesu poskytování přídavku na bydlení a nákladů na jeho realizaci se uvádí jednoduchý model pro zhodnocení pouze efektivnosti poskytování přídavku na bydlení ve vztahu k odměně za

---

<sup>25</sup> PERNICA Bohuslav, MÜLLEROVÁ Petra. *Přídavek na bydlení – požehnání nebo prokletí?* Vojenské rozhledy, 2005, roč. 13, č. 1.

vykonanou práci, která by měla být hlavním příjmem plynoucím ze zaměstnání. Přídavek na bydlení je dodatečným příjmem plynoucím vojákovi z jeho služebního poměru. To jej činí odlišným od takových příjmů, jako jsou cestovní náhrady, finanční náhrada přepravních náležitostí, odškodnění za služební úraz nebo nemoc z povolání. Tato odlišnost přibližuje přídavek na bydlení k dávkám při skončení služebního poměru, které jsou v podstatě vypláceny na principu distribuční spravedlnosti za „zásluhu“ vojáka z povolání. Touto „zásluhou“ je množství práce vojáka z povolání, které odvedl během své kariéry v ozbrojených silách. Hodnota tohoto množství práce se vyjadřuje ve výpočtu dávek při skončení služebního poměru časem stráveným ve služebním poměru a výpočtovou základnou ve formě odměny za vykonanou práci. Touto základnou je průměrný měsíční hrubý plat a strávený čas je transformován do koeficientu, kterým se tento plat násobí. Příjmy vyplácené osobám na principu zásluhy, odměny za vykonanou práci, nebo jako dodatečné příjmy (náborový příspěvek, přídavek na bydlení) působí nejen během trvání zaměstnaneckého poměru, ale zejména především ovlivňují rozhodování zaměstnance vstoupit nebo setrvat v zaměstnaneckém poměru. V každém případě má způsob poskytování těchto příjmů odpovídat zájmům zaměstnavatele. Za základní zájem zaměstnavatele je třeba považovat to, aby poskytované příjmy plynoucí zaměstnanci z existence zaměstnaneckého poměru nutily k plnění zadaných úkolů v nejvyšším možném rozsahu, kvalitě a přínosu. To předpokládá motivaci zaměstnance. V ekonomickém pojetí je zdrojem motivace soustava výše uvedených příjmů. Tato finanční stimulace by měla zaměstnance nutit k požadovanému výkonu a ke snaze udržet se v zaměstnaneckém poměru.

Lze předpokládat, že u krátkodobých zaměstnaneckých poměrů, které se ze strany zaměstnavatele těžko přerušují, buď protože není dostatek vhodné pracovní síly na trhu práce, která by mohla nahradit propuštěného zaměstnance, nebo protože propuštění zaměstnance je složité, dochází ke splnutí vnímání odměny za vykonanou práci se zaměstnaneckými výhodami. Při nevhodně nastaveném poměru pohyblivých složek odměny za vykonanou práci a pevnými složkami odměny za vykonanou práci a zaměstnaneckými výhodami mohou poskytnuté zaměstnanecké výhody působit *demotivačně*. V tomto případě je poskytování zaměstnaneckých výhod považováno za neefektivní. A k této situaci dochází také u vojáků z povolání v základních hodnotách

nejnižších hodnostních sborů. Jako příklad je využit sbor rotmistrů a vojáka v hodnosti rotmistra.

**Tabulka č.4: Podíl přídatku na bydlení na modelovém čistém příjmu rotmistra**

v Kč	1999	2000	2001	2002	2003	...	2007
<b>hrubý plat</b>	<b>9 300</b>	<b>9 300</b>	<b>9 950</b>	<b>10 990</b>	<b>11 750</b>	...	<b>nezjištěno</b>
- platový tarif (6. platová třída/1. platový stupeň)	5 180	5 180	5 500	6 280	6 830	...	10750
- zvýšení platového tarifu	2 020	2 020	2 150	2 410	2 620	...	nezjištěno
- hodnostní příplatek	1 100	1 100	1 300	1 300	1 300	...	1300
- zvláštní příplatek	500	500	500	500	500	...	500
- příplatek za vedení	0	0	0	0	0	...	0
- osobní příplatek	500	500	500	500	500	...	500
<b>čistý plat</b>	<b>7 343</b>	<b>7 343</b>	<b>7 866</b>	<b>8 641</b>	<b>9 201</b>	...	<b>nezjištěno</b>

*Zdroj: DAVIDOVÁ Monika. Transformace lidských zdrojů resortu obrany jako subsystém rozvoje ekonomicko-obranného potenciálu ČR. Vojenský profesionál v měnícím se světě 21. století, vyd. 1, listopad 2007*

Charakterizující modelový příjem svobodného, bezdětného rotmistra po absolvování náhradní vojenské služby, který vykonává služební zařazení bez povinnosti vést podřízené. U osobního příplatku, který je motivační složkou platu, předpokládáme jako základní částku 500,- Kč. Z uvedeného příkladu vyplývá, že při nízkém podílu osobního příplatku vůči čistému příjmu vojáka nemá smysl mluvit o motivačním účinku této složky. V praxi to znamená, že stát novým vojákům z povolání „nabídl“ jistotu příjmu, aniž by bylo možné si za tento příjem vynutit tvorbu nějakých hodnot. Více než 90 % čistého příjmu oproti ztrátě nízkého osobního příplatku pravděpodobně nikoho nedonutí změnit jeho chování. Aby neměl přídatek na bydlení demotivační účinek, musel by se zvýšit podíl osobního příplatku na 15 až 20 % čistého příjmu. Při dané výši částky přídatku na bydlení by toto řešení bylo nadměrně nákladné. I přes uvedené poruchy stimulace vojáka z povolání v nejnižších hodnostních sborech odměnou za

vykonanou práci ve formě platu s vývojem výše minimální mzdy a výše platů ve veřejném sektoru posílil **přídavek na bydlení postupně svůj podíl v čistém příjmu vojáka!** To jen dále oslabilo efektivnost jednotné soustavy odměňování zaměstnanců českého státu v rezortu obrany.

**Tabulka č.5: Vývoj přídatku na bydlení v letech 1999 až 2007**

přídavek na bydlení (Kč)	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
- hl. město Praha	5 400	6 000	6 750	7 500	9 700	9 700	9 700	10200	10200
- obec nad 50 000 obyv.	5 400	6 000	6 750	7 500	9 200	9 200	9 400	10100	10100
- obec 5 000 – 50 000 obyv.	5 400	6 000	6 750	7 500	8 600	8 700	9 400	10100	10100
- obec do 5 000 obyv.	5 400	6 000	6 750	7 500	8 000	8 700	9 400	10100	10100

*Zdroj: DAVIDOVÁ Monika. Transformace lidských zdrojů resortu obrany jako subsystém rozvoje ekonomicko-obranného potenciálu ČR. Vojenský profesionál v měnícím se světě 21. století, vyd. 1, listopad 2007*

Nutnost upravovat koeficienty v závislosti na růstu základny pro výpočet přídatku na bydlení a brzdit jeho růst ukazuje na nevhodnost zvolené výpočtové základny přídatku na bydlení a na neschopnost MO ČR určit objektivní, tj. pro danou kategorii obce typické tržní nájemné. Díky tomu tak přídavek na bydlení dostal charakter „podivně určené“ paušální částky, protože růst přídatku nekopíroval růst minimální mzdy a nekopíroval ani růst cenových indexů spotřebitelských cen či stavebních prací, tj. veličin, podle kterých se posuzuje reálná hodnota peněžních příjmů domácností a životních nákladů. Přídavek na bydlení tak ztratil charakter „sociální“ dávky, který měl v původním návrhu zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

### **6.3. Varianty ubytování v zahraničních misích KFOR a IFOR**

Mírové zahraniční mise IFOR a KFOR jsou významné zejména pro jejich bohatý zdroj praktických informací vztahujících se k ubytovací službě.

#### **6.3.1. Ubytovací služba v operace IFOR**

Mise IFOR se dá označit jako předchůdkyně řady po ni následujících zahraničních operací (SFOR, SFORII, KFOR). Právě díky minulým zkušenostem máme

možnost porovnávat postupný vývoj kupředu a můžeme se ponaučit z praktických poznatků. „V počátku operace IFOR bylo velitelství kontingentu AČR umístěno v chorvatském Záhřebu, později na území Bosny a Hercegoviny v Čoreliči a poté v Bosanské Krupě. Úkolem velitelství kontingentu AČR bylo spolupracovat s velitelstvím operace IFOR dislokovaným v Záhřebu a s dalšími velitelstvími mírové operace, především s velitelstvím mnohonárodní britské divize a s velitelstvím mnohonárodní kanadské brigády, do jejíž organizační struktury byl zařazen 6. mechanizovaný prapor AČR.“<sup>26</sup>

Na území bývalé Jugoslávie působila česká sekce NSE. Jedna její část (*kontraktační skupina*) byla umístěna v Záhřebu. Tato část odpovídala za finančně – ekonomické zabezpečení kontingentu AČR. Druhá část (*podpůrná skupina logistiky*) sekce NSE byla umístěna ve Splitu. Zajišťovala dodávky potravin, pohonných hmot (využití barter ekonomiky = umožňuje směnu jednoho zboží za druhé mezi dvěma státy), starala se o opravy vozidel. V začátku operace se obě skupiny společně podílely na výběru prostoru, jednaly o pronájmu pozemků, o dodávkách vody, elektřiny a ostatních surovin z místních zdrojů. V dalším období se už skupiny soustředily na plnění svých odborných úkolů.

Na základě obdrženého rozkazu se vyčleněná jednotka 6. mechanizovaného praporu AČR mise IFOR přesunula do prověřeného odpovědného prostoru do tří dnů. Přesun byl vykonán po železnici ze stanice Boletice. K transportu celého komplexu bylo potřeba uskutečnit 6 přesunů.

V průběhu této operace došlo třikrát ke změně prostoru působení našich jednotek. Celková rozloha prostoru činila od 3200 km<sup>2</sup> do 3600 km<sup>2</sup>.

Na počátku mise IFOR byli čeští vojáci ubytováni ve stanech. Stany splňovaly ubytovací funkci. Jejich stavba byla rychlá. Vojákům sloužily spíše jako přístřešky na přespání. Stany neumožňovaly vojákům vytvoření si vlastního soukromí, což v daném uzavřeném prostoru mělo velký dopad na psychiku jedince.

Problémy se také vyskytovaly v oblasti ukládání vojenské výstroje a soukromých věcí. Stany byly vybaveny pouze rozkládacími lehátky nebo kovovými postelemi. V rámci zabezpečení prvních misí se řešil chybějící materiál, který logistická

---

<sup>26</sup> AVIS. *Operace IFOR*, Praha: MO ČR, září 1997

podpora zanedbala. Příčinou opomenutí některých druhů materiálu bylo špatné sladění sil a prostředků v čase na daném místě (uvádím příklad: stany vybaveny kamny k topení, ale logistika opomenula dodat kouřovody). Nedostatky tohoto typu, musely být operativně řešeny až na místě plnění úkolu.

Z důvodu malého prostoru pro ubytování nemohlo být počítáno s nočními stolky pro uložení osobních věcí a povinné výstroje vojáka (př. maskáčový oděv, ochranná přilba, neprůstřelná cesta,...). Vojáci skladovali tento materiál v tlumoku (tj. vojenský vak) pod lůžkem.

Osvětlení ve stanech bylo konstruováno zavěšením lamp na středové konstrukci stanu. Podlaha byla izolována nepromokavou pryžovou plachtou nebo dřevěnou podlážkou (tento materiál je součástí povinné výbavy stanu). Každý voják měl k dispozici svůj spací pytel zimní nebo spací pytel letní (je součástí povinné výstroje vojáka z povolání).

Po třech měsících působení 6. mechanizovaného praporu byla provedena modernizace v oblasti ubytování jednotky. Vojáci byli přestěhováni ze stanových přístřešků do komfortnějších ubytovacích buněk. Buňky, které byly dováženy, neobsahovaly stavební materiál. Jednalo se pouze o prázdné kontejnery, které museli být vybaveny pouze dostupným ubytovacím materiálem na místě. Ubytovací materiál byl zabezpečen dovozem z České republiky. Z těchto důvodů byla každá buňka specifická svým vybavením. Corimek byl obsazován zpravidla čtyřmi osobami. Buňky byly ve srovnání s podmínkami ubytování vojáka ve stanu vybaveny ucházejícím úložným prostorem. Přesto, že vojáci plnily úkoly v rozdílných klimatických podmínkách, corimeky (=ubytovací buňky) klimatizační jednotkou vybaveny nebyly.

### **6.3.2. Park techniky operace IFOR**

„Český prapor v operaci IFOR používal v misi 320 kusů pásové a kolové techniky včetně přívěsů. Technika byla umístěna přímo v prostoru základny (bývalý závod pila) pod stanovými přístřešky. V průměru se měsíčně na technice najelo 350 000 kilometrů. Na základě vyhodnocených dokladů se určovalo, která technika potřebuje ošetření, revizi nebo opravu. Část oprav se prováděla přímo u praporu na základně

logistiky. Technika, která vyžadovala speciální opravu, byla převážena do České republiky.“<sup>27</sup>

Techniku v době přípravy a předání do opravy bylo nutné zabezpečit proti možnému vzniku znečištění vody a půdy ve smyslu platných interních normativních aktů v AČR a platných mezinárodních přepravních předpisů. Činnost spojenou s opravami techniky zabezpečovala četa oprav techniky. Mechanici prováděli základní druhy údržby techniky (běžné opravy) na vybraných typech techniky. Výjimečně zabezpečovali i střední opravy. Každá jednotka byla vybavena stanovými přístřešky (dílny), aby řidiči mohli provádět každodenní údržbu techniky, zbraní a ostatního materiálu. Z České republiky se objednával jednou týdně technický a výzbrojní materiál a jednou měsíčně ostatní náhradní díly pro doplnění zásob a pro výhledové předzásobení (cestou Distribučního centra Pardubice). Výjimečně se materiál nakupoval přímo v místě smluvně s místními dodavateli (podpora hostitelskou zemí – dále jen HNS). Za dobu trvání mise IFOR bylo z České republiky dovezeno 276 tun materiálu a náhradních dílů. Veškeré pohyby materiálu všech materiálových uskupení byly účtovány a evidovány pomocí výpočetní techniky na speciálním odborném pracovišti. Vedení evidence se řídilo stejnými předpisy, které platí v Armádě České republiky.

### **6.3.3. Zdroj elektrické energie v operaci IFOR**

Síť elektrické energie byla zabezpečena pomocí benzínových elektrocentrál typu EC – 4, 30 a 60. Napojení na místní elektrickou energii nebylo vzhledem k její nefunkčnosti možné. Místní síť nebyla bezpečným a spolehlivým zdrojem a z tohoto důvodu byly využity pouze elektrocentrály. EC nevydržely v činnosti déle než 3 dny. Závady v rozvodu energie způsobily přetržení sledu některých služebních činností a narušily denní chod života jednotek na základně.

Z důvodu nespolehlivosti EC výše uvedeného typu, musely být nahrazeny moderními novými naftovými elektrocentrálami. Jejich nákup proběhl pomocí zabezpečovacího prvku NSE. Nové EC – Perkinson 50 a Volvo 160 kVA byly

---

<sup>27</sup> AVIS. *Na cestě integrace*. Praha: MO ČR, duben 2004



spolehlivější. Pracovaly 24 hodin denně bez jakýchkoliv závad. Původní EC byly ponechány v případě nouze jako záložní zdroje elektrické energie.

#### **6.3.4. Vodní zdroje v operaci IFOR**

V misi IFOR byla k dispozici tzv. ÚPRAVNA VODY (dále jen ÚV). Její provoz byl však problematický – chyběla dostatečně proškolená obsluha ÚV. Voda byla odebírána z místních zdrojů a upravována standardním způsobem (*viz. Kapitola 5.1.4.*)

Upravená zásoba vody se držela v cisternách 3 dny. Dezinfekce vody se prováděla určeným zdravotníkem praporního obvaziště po každém odběru vody z cisterny. 1x za měsíc se cisterna musela vymýt, vyčistit a vydezinfikovat.

Celková zásoba vody byla určena na 7 dní. Z tohoto důvodu bylo důležité zabezpečit a doplnit pitnou vodu dodávkou z České republiky v plastových lahvích.

#### **6.3.5. Prvky ochrany a obrany v operaci IFOR**

Tábor byl zabezpečen strážní službou a dále byly vybudovány ochranné a obranné prvky jak pro ochranu osob, ta pro ochranu materiálu a techniky na základně. K činnosti strážní služby byly postaveny 4 strážní věže. Strážní služba byla povinna provádět pravidelné obchůzky a neustále monitorovat prostor zájmu. Věž byla umístěna vždy v jedné ze čtyř cípů základny z důvodu sledování volného prostoru, a to ve směru severozápad, severovýchod, jihozápad, jihovýchod. Tábor byl v noci osvětlen a to tak, že světla směřovala do volného prostoru. Osvětlení tak umožňovalo strážní službě lepší výhled za hranici základny.

K ochraně osob a prostoru se využívaly obrněné transportéry, které byly umístovány vždy tak, aby tvořily clonu zejména ubytovacím prostorům.

Munice byla uložena na okraji tábora v kontejnerech a zahrnuta zeminou. Snížil se tak stupeň ohrožení v případě výbuchu. PHM se skladovalo v nafukovacích nádržích a tyto nádrže byly taktéž uloženy v zemi pro případ výbuchu. Budovaly se ochranné valy a v případě ohrožení se zaujímal kruhová obrana.

Četa vojenské policie odpovídala za policejní zabezpečení praporu, za ochranu práv a chráněných zájmů všech jeho příslušníků. Tvořilo ji 13 osob rozděleno do tří směn. Dvě směny byly dislokovány na velitelství praporu v obci Donja Ljubija a kromě velitelství policejně zabezpečovaly i základny 1. a 3. mechanizované roty. Třetí směna byla umístěna na logistické základně v Bosanské Krupě a zabezpečovala rovněž základnu 2. mechanizované roty. V obou skupinách byly zastoupeny tři policejní odbornosti (bezpečnostní, pořádková a dopravní odbornost).

Příslušníci vojenské policie se podíleli také na ochraně zbraní, střeliva, výbušnin a osobního materiálu ve vlastnictví nebo užívání praporu. Zabezpečovali ochranu a doprovod určených osob, přepravovali důležité materiály a dohlíželi na bezpečnost povozu pásové a kolové techniky praporu.

Operace IFOR je již ukončena.

#### **6.3.6. Ubytovací služba v operaci KFOR**

Kontingent AČR v silách KFOR byl složen z velitelství kontingentu, sekcí součinnosti pro štáby KFOR, 6. průzkumnou rotou a leteckou jednotkou.

6. průzkumná rota měla vybudovány základny v obci Gornji Sibovac a úkoly nasazení plnila v podřízenosti britského bojového uskupení s velitelstvím v Podujevu na území severozápadního Kosova.. Mezi její hlavní úkoly patřilo střežení, monitorování v pohraničních oblastech. Od roku 2000 působila v operaci 4. průzkumná rota. Rota byla dislokována na základně v obci Šajkovac a její odloučená část v obci Sekirača. Později se součástí operace KFOR stala i 2., 7., 11. průzkumná rota. Od února roku 2002 plnil úkoly operace Joint Guardian v misi KFOR již společný česko – slovenský kontingent v síle mechanizovaného praporu. 1. česko – slovenský prapor působil v 90 km prostoru odpovědnosti. Prapor byl rozmístěn na čtyřech základnách: Šajkovac, Sekirača, Gazala Lines a Gate 3 (základna zrušena – nová základna Grbeš). Na tento prapor dále navazoval 2., 3., 4., 5. česko – slovenský prapor. (*viz. Příloha č.16*).

Jednotky a skupiny štábu jsou ubytovány v ubytovacích buňkách zpravidla po dvou osobách. Stany se používají již velmi zřídka, a to při operacích mimo základnu jen pro krátkodobé, rychlé a nenáročné ubytování vojáka v poli.

Ubytovací buňky byly umístěny v kontejnerech, které vyrábí a dodává např. firma KARBOX. Konkrétně se tedy jedná o kontejner ISO 1 C (ubytovací), který je určen svým vybavením a vnitřním uspořádáním pro potřeby AČR k ubytování čtyř osob v polních podmínkách. Přechodně umožňuje ubytovat i více osob. V tomto případě hovoříme o tzv. tranzitním ubytování (= ubytování na krátkou dobu bez doplňků zabezpečující potřeby běžného denního života). Buňky jsou v táboře umísťovány vedle sebe a tvoří jeden komplex.

„Vnitřní obvodový a střešní prostor kontejneru je vyplněn izolačními sendvičovými panely o síle 40 mm z polyuretanové pěny. Potahový materiál izolačních panelů je povrchově upravený hliníkový plech o tloušťce 0,8 mm. Podlahu tvoří izotermické podlahové panely s překližkou a vrchní vrstva je z protiskluzového PVC. Vstup do kontejneru je zadními jednokřídlými dveřmi. Kontejner má dvě vestavěná okna. Jedno pevné okno je ve vstupních dveřích a je vybaveno zatemňovací roletkou. Druhé okno je otevíratelné a výklopné v přední stěně. Toto okno je vybaveno vnitřní žaluzií, venkovní bezpečnostní fólií a moskytiérou. Vnitřní část je rozdělena přepážkou na dva samostatné prostory a je vybavena klimatizací, která je umístěna na pravé straně obytného prostoru.“<sup>28</sup>

**Tabulka č.6.: Takticko technická data kontejneru**

Vnější rozměry kontejneru		Vnitřní rozměry kontejneru	
<b>Délka</b>	6058 mm	<b>Délka</b>	5770 mm
<b>Šířka</b>	2438 mm	<b>Šířka</b>	2150 mm
<b>Výška</b>	2438 mm	<b>Výška</b>	2100 mm

*Zdroj:* KAR-BOX, Hořice Kontejnery [online]. Dostupný z www:

<http://www.karbox.cz/kontjnr.html>

Takticko technická data kontejneru jsou důležitým podkladem pro přepravu a vlastní transport.

<sup>28</sup> KAR-BOX, Hořice Kontejnery [online]. Dostupný z www: <http://www.karbox.cz/kontjnr.html>

**Tabulka č.7.:Takticko technická data klimatizační jednotky**

<b>Klimatizační jednotka a její parametry</b>	
<b>Chladicí výkon</b>	2300 W
<b>Elektrický výkon</b>	1300 W
<b>Tepelný výkon</b>	1650 W

Zdroj: KAR-BOX, Hořice Kontejnery [online]. Dostupný z www:

<http://www.karbox.cz/kontjnr.html>

### **6.3.7. Park techniky v operace KFOR**

Park techniky na základně Šajkovac je vybudován u vstupní brány. V parku je umístěn sklad munice, pohonných hmot (dále jen PHM), kontejnerové sklady, požární technika. PHM je skladováno co nejdále od ubytovacích prostor z bezpečnostních důvodů. Technika je soustředěna jen do prostoru parku techniky. Dílny nejsou umístěny přímo v parku techniky, nýbrž ve střední části základny poblíž skladů. Materiál je uskladněn ve stálém objektu vodárny.

Park techniky je zabezpečen strážní službou. Tato služba plní povinnosti spojené s povolením vjezdu a výjezdu techniky.

Kamiony, které přijíždějí na základnu s materiálem zaslaným z ČR, jsou pro zpáteční cestu naplněny dalším materiálem. Tento materiál je poslán do ČR z důvodu nutné revize a provedení oprav. Dopravní prostředky jsou tak z ekonomických prostředků plně vytíženy. Příslušníci jednotek v Kosovu musejí být řádně seznámeni s počtem vyslaných dopravních prostředků s vyžádaným materiálem. Na základě této informace se připravuje optimální množství materiálu určeno na odsun do ČR.

### **6.3.8. Zdroj elektrické energie v operaci KFOR**

Zdroj elektrické energie je zabezpečen z místní elektrické sítě a EC. Zařízení EC 160 kVA slouží k výrobě elektrické energie pro základny. Ze zařízení jsou napájeny všechny ubytovací, hospodářské, sociální, skladové a sportovní objekty a prostory

včetně pracovních prostorů mezinárodních složek. Přívěs s dvěma kusy 4 kW elektrocentrál patří do soupravy spojovacího prostředku RDM-6 s podvozkem vozidla ZIL-131 (spojovací uzel) a pro základny slouží jako možný záložní zdroj elektrické energie. Elektrocentrály na naftu jsou používány na výrobu světelné i tepelné energie.

### **6.3.9. Vodní zdroje a likvidace odpadu v operaci KFOR**

Jelikož základna českého kontingentu mise KFOR je umístěna v prostoru vodárny, jednotky tento zdroj vody využívají. Teplá voda je zabezpečena bojlerem na ohřev vody. Voda z místního řádu je upravována pomocí úpravní vody (dále jen ÚP). ÚP je schopna chemicky upravit vodu jak z místního vodovodního řádu, tak například z potoka. S čističkou vody disponují albánští příslušníci. Čistička vody se používá pro biologickou úpravu odpadních vod, které po úpravě je možné volně vypustit do přírody, aniž by došlo ke znečištění a k narušení ekologických pravidel. Pitná voda je zabezpečena stejně jako v operaci IFOR, a to dovozem z ČR v plastových lahvích. Při vyšších teplotách je pitná voda chlazena. Chladicí boxy s nápoji jsou volně přístupné všem příslušníkům základny.

Vyprodukovaný odpad vyvázejí albánští příslušníci, kteří jsou na základně zaměstnáni na místní skládce. Procházejí denně hloubkovou bezpečnostní kontrolou. Odvoz odpadků je zabezpečen smluvně. Čištění septiků je prováděno vlastními silami a prostředky. 2x denně. Jednotky mají k dispozici dva fekální vody z obsluhou. Provoz těchto vozů se řídí časovým harmonogramem.

### **6.3.10. Prvky ochrany a obrany v operaci KFOR**

Základna Šajkovac byla vybudována v prostoru místní vodárny. Kolem základny bylo postaveno pletivové oplocení, nad kterým byl upevněn ostnatý drát. (viz. Příloha č.12). Celý prostor je osvětlen a postavena je jedna strážní věž.

*Co se týče zabezpečení požární ochrany byly zpracovány tyto dokumenty:*

- „Evakuační plán“,
- „Grafický plán rozmístění protipožárních prostředků“,

- „Záložní plán základny“.

Při zpozorování požáru se postupuje dle „Požární poplachové směrnice“. Instalována byla elektrická požárová signalizace.

Strážní služba má za povinnost kontrolovat příjezdovou bránu na základnu. Kontrolovány jsou jak osoby tak technika (využití zrcadel pro kontrolu podvozku). V pohotovosti je záložní prvek tzv. strážní družstvo. Toto družstvo má za úkol chránit jednotky, které opustí základnu z důvodu plnění úkolu. Družstvo zabezpečuje místa pobytu jednáni mimo základnu. Vojáci zodpovídají za nepřetržitou čtyřadvacetihodinovou ostrahu základny a jejího okolí ze stěžejního pozorovacího stanoviště. Vojáci rozdělení do týmů se střídají ve službách ve dvouhodinových opakujících se cyklech Dvě hodiny střežení přiděleného prostoru z pozorovací věže, dvě hodiny bdící služba a dvě hodiny spánku se stereotypně opakují po celou dobu služby. Rutinou pro naše vojáky je i kontrola osob a vozidel vjíždějících do základny. Kontrolují, zda některý z místních zaměstnanců nevstupuje na základnu se zbraní či jinými nepovolenými předměty. Při prohledávání vozidel pomáhají speciálně vycvičení psi na hledání zbraní a výbušnin.

Důležité je zabezpečit pravidelné střídání osob ve strážní službě, tak aby práce nebyla pro vojáky jednotvárná a byla neustále plněna na 100%.

Operace KFOR nadále pokračuje.

#### **6.4. Ostatní služby**

**Využití volného času** – pobyt vojáka plnění bojové úkolu v zahraničí působí velmi na psychiku jedince. Příslušníci se nacházejí daleko od domova, odloučeny od svých blízkých. Jsou uzavřeni v kruhu „stejných tváří“ a ve stejném prostředí, které je ohraničeno vysokým plotem a odděleno od běžného civilního života, který zná každý z nás. Zpestřit jednotvárnost pobytu na zahraniční základně pomáhá program ve volném čase. Zřizovány jsou společenské místnosti, kde vojáci mohou sledovat saletitní televizi včetně několika českých programů. Pořádají se různé sportovní soutěže (florbal, stolní tenis, šipky,...). Na základnách jsou vybudovány restaurace s občerstvením, kde se podává káva, čaj a nealkoholické nápoje (povoleno je pouze nealkoholické pivo).

*Alkoholické nápoje jsou zakázány po celou dobu mise stejně jako návykové látky. Pokud by došlo k porušení předpisů, voják je okamžitě vyloučen na vlastní náklady a ze všemi důsledky z toho vyplývajícími. Zřizovány jsou internetové kavárny, jež zabezpečují „spojení vojáka se světem“.*

**Zdravotnické zabezpečení** – velkým přínosem je zapojení úpravny vody do součástí vybavení základen, která je schopna získat pitnou vodu z různých zdrojů (např. ze slané vody). Technika, která se doposud používá pochází z období 60. let minulého století. Obrněné transportéry jsou nevhodné svým vybavením pro odsun raněných z bojové situace a taktéž nevhodné k transportu raněných. Ošetřovny jsou stále vybaveny kontejnery, které nejsou schopny odolat střelám z pěchotních zbraní. Z ekonomického hlediska by tato modernizace představovala velkou vlnu investic, ale na úkor ochrany pacientů a lékařů by se jistě vyplatila. Prozatím je ochrana řešena běžnými postupy (ochranné valy – pytle s pískem, terénní zátarasy).

**Výstrojní služba** – tato služba nebyla vždy zabezpečena v dostačující kvalitě, nebo nebyla provedena ve dospěch praporu vůbec (praktické zkušenosti účastníků). Chybějí určité velikosti maskáčových oděvů (dodány pouze tři velikosti).

**Evidence a hospodaření s materiálem** – ve všech literárních pramenech je uvedeno, že evidence je prováděna stejným způsobem, jako na území ČR. Toto tvrzení platí, pouze pokud se jedná o teoretické tvrzení, praxe je však odlišná. Stává se pravidlem, že každá ukončená mise přinesla problém řešení škod, které mnohdy dosahují několika milionů. Logickým úsudkem je zřejmé, že předpisy a normy nejsou vždy dodržovány tak, jak by měly a jak se o nich teoreticky hovoří. Problematické a složité je po ukončení operace dané jednotky najít viníka, který škodu zavinil z nedbalosti a nebo ji přímo záměrně způsobil.

## **7. Návrh a řešení**

Ekonomické myšlení je jedním z předpokladů zvýšení úrovně hospodaření se zdroji v obranné sféře. Je zřejmé, že bude obtížné navrhnout a zavést změny v oblasti ubytování vojenských jednotek AČR, neboť se předpokládá stereotypní způsob myšlení a zažité jednání. Je to však úkol nanejvýš potřebný. K tomu musí přispět společným

úsilím jak pracovníci v oblasti teorie, tak i pracovníci vojskové praxe a pracovníci managementu obrany.

Pokusím se stručně nastínit jádro problému, které se budu snažit presentovat a navrhnou možná řešení. Striktní řešení problémů bez důkladného studia jejich vzniku pouze vytváří nedokonalé závěry. Problému jako takovému se musí zamezit v celé jeho šíři. Každé řešení je nutné uvést v praxi a ponechat ho praktické zkoušce, zda má očekávané vlastnosti. Bohužel nemalé množství problémů vzniká nedostatečnou výší finančních prostředků. K této otázce je složité se vyjadřovat, neboť se dotýká celé AČR. V následujících kapitolách budu uvádět zjištěné nedostatky a pokusím se navrhnout řešení jak uvedené nedostatky odstranit.

### **7.1. Problém poskytování přídatku na bydlení**

Příspěvek na bydlení by měl být ve výši rozdílu mezi místním regulovaným nájemným a skutečným nájemným, které příslušník armády platí. Není proto vhodné, aby příplatek byl stanoven paušálně, ale měl by odpovídat konkrétním podmínkám. Měl by se vyplácet na základě žádosti po uzavření nájemní smlouvy. Při jeho paušální výši může někdo dostávat příspěvek zbytečně vysoký, zatímco v jiném případě nemusí dosahovat výše skutečných nákladů. Je však nutno respektovat poněkud odlišnou situaci u majitelů bytů a majitelů rodinných domků. Tam je zřejmě nejvhodnější výplata v paušální výši podle velikosti obce.

Každé zkvalitňování výplaty přídatku i z hlediska jeho spravedlnosti, je třeba přivítat. *Domnívám se, že odměňování vojáků z povolání má řadu nedostatků:*

- Platový systém vojáků z povolání koresponduje s platovým systémem v jiných rezortech státní správy a nerespektuje specifické podmínky armády. Především samotný systém platových tříd, nejen v původním jejich počtu, ale i po jejich rozšíření, neodpovídá podmínkám armády. Nejvhodnější platovou stupnicí pro armádu je stupnice podle hodnot. Je dokonce lepší stupnicí než stupnice podle funkcí. V současné době, kdy hodnota koreluje s funkcí, nic nebrání tomu, aby hodnotní stupnice byla zároveň stupnicí platovou.
- Systém odměňování znehledňují různé příplatky. Bez konkrétního popisu uvádím případ, který se bez jakýchkoliv ostychů realizoval: ministr obrany



propustil jednoho generála, který si svůj poslední měsíční plat pomocí různých příplatků zvýšil ze 40 tisíc na 80 tisíc. Takové možnosti by příplatky zásadně neměly mít. Správný motivační vliv může mít platový systém, kde asi 80 % hrubého platu tvoří základní plat. Některé příplatky jsou zbytečné nebo dokonce nedůstojné. Naprosto nevhodný je příplatek za nepovolené podnikání, který činí 25% ze základu platu.

Mělo by být samozřejmostí, že voják z povolání nemá kromě publikační činnosti žádnou jinou výdělečnou činnost. Zrušením příplatků, v jiných oborech státní správy obvyklých, by mělo dojít ke zvýšení základních platů. Voják z povolání by neměl být ve svých příjmech závislý na nejistých příplatcích. Jeho sociální jistota musí být založena na zaručeném platu.

Dojde-li k zavedení stupnice podle hodnotí při zrušení většiny příplatků, musí se odměňování v armádě osvobodit od závislosti na systému odměňování v jiných oblastech státní správy i ve výši základních platů. Tak jako mají svůj platový systém soudci a státní zástupci musí ho mít i armáda. Výše platů odpovídající společenskému významu práce a zároveň odpovídající ekonomickým možnostem státu je v současné době v justici. Platy vojáků z povolání v relaci k těmto platům nejsou, stejně jako například platy vysokoškolských pedagogů. Urychlené řešení neexistuje. Zlepšení je však možné dosáhnout, když v několika příštích letech platy v armádě porostou rychleji než platy v justici.

Soustavy zaměstnaneckých výhod jsou konstruovány nejen na principu efektivnosti, ale také na principu spravedlnosti. Jak dokazují příklady ozbrojených sil Velké Británie a USA je princip vertikální, horizontální a distribuční spravedlnosti většinou důsledně ctěn v případě poskytování takové zaměstnanecké výhody, kterou je bydlení profesionálního vojáka a jeho rodiny. Tento princip však byl v případě poskytování přídatku na bydlení v ozbrojených silách ČR naprosto opomenut.

K určení spravedlnosti zabezpečení ubytování a bytu v ozbrojených silách využijeme srovnání stavu spravedlnosti v ozbrojených silách Velké Británie, USA a České republiky.

### **7.1.1. Model Velké Británie**

Ubytování profesionálních vojáků a jejich rodinných příslušníků je v ozbrojených silách Velké Británie nejdůležitějším zájmem, který vojáci ve svém povolání sledují. Problém ubytování má totiž závažný dopad na kvalitu rodinného života vojáka a v důsledku také na ochotu vojáka setrvat v aktivním služebním poměru. Bytová politika ozbrojených sil Velké Británie se však potýká s obdobným problémem, který existoval také v Česku. Je jí dlouhodobě malá pružnost státu zajistit vojákovi a jeho rodině byt po jeho přemístění do nové posádky, který by svou kvalitou odpovídal již přidělenému bytu v místě původní posádky. Samotná zpráva dále přiznává, že existují ubytovací prostory, které svou kvalitou neodpovídají současným standardům bydlení. Vláda si je tohoto problému vědoma, přesto zatím neuvažuje o zavedení dávky typu přídavek na bydlení.

Ubytování profesionálních vojáků je řešeno prostřednictvím programu zabezpečení ubytování jednotlivce a programu podpory bydlení rodiny. Financování obou programů je založeno na standardu vertikální a horizontální spravedlnosti. Při přidělování ubytovacího prostoru pro vojáka a jeho rodinu je zohledňováno jeho hierarchické postavení ve vojenské organizaci, jež je dáno vojenskou hodností, a ekonomicko-sociálním statutem. Ten je určen velikostí vojákovy rodiny. Peněžní hodnota plnění spojená s výhodou ubytování je odstupňována podle hierarchického postavení vojáka, případně velikostí jeho rodiny, a kategorií ubytovacího prostoru, který je v dané lokalitě k dispozici.

Systém výhod poskytovaných profesionálním vojákům ozbrojených sil USA v souvislosti s jejich základní sociální potřebou bydlení je vystavěn na obdobných zásadách jako britský systém. Vojákovi je však poskytována přímo peněžní částka.

### **7.1.2. Model USA**

Způsob určování výše přídavku na bydlení v ozbrojených silách USA zajišťuje transparentnost poskytovaných veřejných prostředků na finanční podporu bydlení profesionálních vojáků a jejich rodin. Tato transparentnost v případě přídavku na bydlení v ČR schází, protože nejsou stanoveny ekonomicky racionální pravidla pro určení výše této specifické dávky, která by brala v úvahu spravedlnost jejího

poskytování a její účelnost ve vztahu k ekonomickému postavení příjemců přídatku na bydlení.

*Americký příklad by mohl České republice posloužit za vzor. Ozbrojené síly vyspělých zemí světa zajišťují svým profesionálním vojákům bydlení buďto prostřednictvím peněžité dávky, nebo poskytováním vládních bytů. Obdobně řeší situaci svých vojáků i ozbrojené síly USA, přičemž přídatok na bydlení přiznávají na základě racionálně ekonomických kritérií. AČR začala poskytovat tuto dávku v roce 1999, ale systém přídatku na bydlení nezohledňuje kritéria racionálnosti či účelovosti. Domnívám se, že americký příklad může být v mnoha ohledech dobrou inspirací pro racionální poskytování přídatku na bydlení v AČR.*

**„Přídatok na bydlení – označován BAH (Basic Allowance for Housing) -** účelem BAH je řešit situace, kdy vojákům není možno zajistit ubytování ve vládních ubytovacích prostorech. Výše přídatku na bydlení byla určena od začátku tak, aby pokryla alespoň 75 % nákladů za ubytování vojáků. Cílem je, aby voják, který si pořizuje standardizované ubytování v tržním sektoru, mohl celé toto ubytování hradit z přídatku na bydlení, proto je výše BAH odvozována od tržních cen nájemného pro standardizované typy ubytování v jednotlivých oblastech USA.

Předpisy a interní normativní akty Ministerstva obrany USA stanovují, že přídatok na bydlení náleží každému příslušníkovi ozbrojených sil USA, pokud je tento voják zároveň oprávněn pobírat základní plat. Pokud však voják bydlí ve vojenských ubytovacích prostorech, které jsou adekvátní k jeho hodnotě (tedy jeho platové třídě) a odpovídají „běžným“ standardům bydlení, pak takovému vojákovi přídatok na bydlení nenáleží.

Voják, který má platovou třídu, která je ekvivalentem hodnoty štábního seržanta u pozemního vojska USA; (u AČR je to rotný) a vyšší, si může vybrat – přidělené vojenské ubytování přijmout nemusí a místo toho pak má nárok na BAH. Toto ustanovení však neplatí, pokud by vojákovo rozhodnutí nepříznivě ovlivňovalo úkoly a připravenost jeho jednotky. Jestliže už má voják nárok na BAH, pak jeho výše je závislá na:

- místu výkonu služby vojáka,
- platové třídě vojáka,

- rodinných poměrech vojáka.

Umístění základny, kam je voják přidělen k plnění svých služebních úkolů, je velmi významným kritériem určujícím výši BAH. Toto kritérium se snaží zajistit, aby přiznávání tohoto přídatku bylo co nejvíce spravedlivé a zohledňuje výši nákladů na bydlení v jednotlivých oblastech, kde jsou umístěny základny. Platová třída je v ozbrojených silách USA ztotožňována s hodnotí. Toto kritérium bere v úvahu služební zařazení vojáka a jeho funkci. Přihlíží se tedy k množství a rozsahu jeho odpovědností a přínosu, který voják pro svou jednotku má. Hledisko rodinných poměrů vojáka (respektive to, zda je svobodný nebo ženatý a zda má nebo nemá děti) umožňuje zachovat určitý průměrný životní standard rodině vojáka, které se časté stěhování může negativně promítnout do životních nákladů rodiny, což by mohlo mít nejen negativní vliv na výkon vojáka, ale poškozovalo by také image ozbrojených sil na trhu práce. Pro výpočet BAH se vychází z každoročně shromažďovaných statistických údajů, které slouží k posouzení cenových hladin nájemného v jednotlivých oblastech, kde jsou umístěny základny ozbrojených sil. Data týkající se cenových hladin nájemného jsou sledována pro různé druhy obytných jednotek. Tyto druhy obytných jednotek jsou posuzovány jako profily a ke každé hodnoti je poté přidělen jako standardní jeden profil – tedy určitý typ a velikost obytné jednotky pro vojáka určité hodnoti s ohledem na to, zda voják má nebo nemá rodinu.<sup>29</sup>

---

<sup>29</sup> POLÁČKOVÁ, R. *Přídavek na bydlení v AČR a ozbrojených silách USA* [práce studentské tvůrčí činnosti]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005.

**Tabulka č.8: Přiřazení bytové jednotky na základě hodnosti vojáka s nezaopatřenými dětmi**

<b>platová třída (hodnost)</b>	<b>druh přiřazené obytné jednotky a přičtené % BAH</b>
E-6 (rotný) řadový dům	3 ložnice záchytný bod
W-1 (podpraporčík) řadový dům	3 ložnice 1 %
E-7 (rotmistr) řadový dům	3 ložnice 36 %
O-1E (podporučík) řadový dům	3 ložnice 44 %
W-2 (praporčík) řadový dům	3 ložnice 52 %
E-8 (nadrotmistr) řadový dům	3 ložnice 75 %
O-2E (poručík) řadový dům	3 ložnice 93 %
O-3 (kapitán) řadový dům	3 ložnice 98 %
W-3 (nadpraporčík) samostatný dům	3 ložnice záchytný bod

Zdroj: POLÁČKOVÁ, R. *Přídavek na bydlení v AČR a ozbrojených silách USA* [práce studentské tvůrčí činnosti]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005.

Z tabulky je možné vypočítat např. BAH pro vojáka s hodností E-7 s nezaopatřenými dětmi. Podle tabulky má tento voják nárok na BAH pro řadový dům se třemi ložnicemi plus 36 % z rozdílu mezi průměrným lokálním nájemným pro řadový dům se třemi ložnicemi a samostatný dům se třemi ložnicemi.

Spravedlnost je tedy založena na tom, že osobám ve vyšším hierarchickém postavení, a tudíž s vyšší odpovědností, náleží vyšší hodnota výhod, aby byly ochotny setrvávat v zaměstnaneckém poměru. Osoby ve vyšším hierarchickém postavení jsou zpravidla zároveň i osobami, které se zasloužily o organizaci, a právě proto jim náleží výhody vyšších peněžních hodnot, než osobám bez zásluh.

## 7.2. Návrh zabezpečení ubytování v zahraničí

V prostředí se zcela odlišnými klimatickými podmínkami, než na jaké jsou vojáci zvyklí v České republice, je výkon služby velice náročný. Teplota během dne často převyšuje 30 stupňů Celsia a v uniformě s 20-ti kg zátěží navíc v podobě balistické ochrany je služba velice náročná. Problémy způsobuje i všudypřítomný písečný prach v určitých oblastech, který i při malém závanu větru je vidět v ovzduší pouhým okem (Irák). Náročnost úkolu i prostředí klade nemalý důraz na dokonalé vytvoření komplexního zázemí pro všechny příslušníky našich jednotek.

Jedním z hlavních problémů je zabezpečení ubytovacím materiálem což souvisí s problémem dostatečného vybavení ubytovacích buněk (corimeků), které jsou používány nejčastěji. Hrozí zde riziko, že vyžádaný ubytovací materiál nebude včas dodán a může tak dojít k ohrožení zabezpečení ubytování vojsk. To může vést k narušení plynulého plnění bojových úkolů. Těmto rizikům je nutné předcházet a základem je snažit se zjednodušit celý ubytovací systém.

V armádě se používá několik druhů ubytovacích buněk. Jelikož tyto corimeky byly již použity na nejedné zahraniční misi, jsou již v horším technickém stavu. Bylo by na pováženou, zda již není nutná jejich obměna a nákup nových corimeků. Vojáci si stěžují na netěsnost oken, což bylo znatelné v období dešťů. Stěny kontejnerů jsou manipulací a dlouhodobějším používáním poničeny. Vnitřní zařízení buněk není mnohdy jednotné. Tato různorodost je způsobena dovozem různého druhu ubytovacího materiálu z České republiky. Vojáci jsou nuceny si během pobytu postupně doplňovat tento materiál podle místních možností. Vojáci si museli mnohdy sami poradit a některé doplňky si sami vyrobit nebo v místě na vlastní náklady zakoupit. Jedná se převážně o závesné police a knihovničky. Vojáci se snaží vytvořit si ubytování dle svých představ a tím pádem narušují a ničí kontejner sloužící k ubytování.

Dle mého názoru by bylo rozumné uvažovat o ubytovací buňce, která by byla kompletně a jednotně vybavena. Do ubytovacího řádu by bylo rozumné zakomponovat větu, že je jakýmkoliv způsobem zakázáno manipulovat s vybavením buňky.

Buňka může sloužit pro ubytování různého počtu osob. Podle tohoto kritéria musí být kontejner přizpůsoben. Kontejner je možné také vybavit jako pracovnu. Následující subkapitola bude zaměřena na návrh ubytovací buňky pro dvě osoby.

### 7.2.1. Návrh ubytovací buňky pro dvě osoby

Pro realizaci návrhu je nutné vycházet z rozměrů kontejneru (viz. Kapitola 6.3.6.). Dále budu vycházet z potřeb vojáka. Na základě těchto dvou kritérií můžeme navrhnout s jakým ubytovacím materiálem budeme kalkulovat uvnitř interiéru buňky.

**Tabulka č.9: Seznam materiálu pro vybavení ubytovací buňky**

Název materiálu	Průměrná cena za 1 ks v Kč
Stůl kancelářsky dvoustranný vz.85	3 900
Skříň jednokřídlová na šaty vz.85	2 400
Skříň jednokřídlová na spisy vz.85	2 400
Stůl restaurační vz.85	2 100
Židle dřevěná čalouněná	1 100
Sedačka otáčecí	4 500
Postel pro mužstvo	2 100
Matrace třídílná vz.85	300
Podhlavník klínový vz.85	400
Stolek noční pro mužstvo	2000
Knihovna velká vz.85	3 500
Knihovnička závěsná	2 900
Nádoba na odpadky hygienická	200
Zrcadlo	350
Skříň dvoukřídlová na spisy a šaty	3 900
Skříň pro mužstvo vz.85	3000
Klimatizační jednotka	25 000

*Zdroj: Distribuční centrum v Pardubicích*

Tabulka obsahuje materiál, kterým je možné vybavit ubytovací buňku. Jednotlivé kombinace ubytovacího materiálu se odvíjejí od toho, pro jaké účely bude buňka vybavena.

*Návrh zařízení ubytovací buňky pro dvě osoby s ohledem na rozměry kontejneru:*

2x jednokřídlová skříň na šaty,

1x nádoba na odpadky,

2x postel,

1x zrcadlo,

1x stůl restaurační,

1x klimatizační jednotka,

2x židle dřevěná čalouněná,

2x noční stolek.

2x knihovnička závěsná,

Tento ubytovací materiál bude nastálo pevně ukotven uvnitř kontejneru pro snadnou manipulaci při transportu pomocí kotevních šroubů. Upevnění vyloučíme u židlí a matrací, zde použijeme fixační materiál pouze na dobu transportu. Nádoba na odpadky bude vsunuta do objímky či držáku připevněného ke stěně.

**Tabulka č.10: Vlastní výpočet nákladovosti ubytovací buňky pro dvě osoby v Kč**

Kontejner	Ubytovací materiál	Cena	Spojovací materiál +montáž	Cena
	2x jednokřídlová skříň	4 800	8x držák na dvě skříně	160
	2x postel	4 200	montáž dvou skříní	320
	1x stůl restaurační	2 100	spojovací materiál	60
	2x židle dřevěná čalouněná	2 200	14 ks držáků (1ks 50 Kč)* + montáž	1 300
	2x knihovnička závěsná	5 800	montáž klimatizační jednotky	1500
	1x nádoba na odpadky	200	spojovací materiál	100
	1x zrcadlo	350	8 ks kotevních šroubů na dvě knihovničky s montáží	200
	1x klimatizační jednotka	25 000	4 ks kotevních šroubů na zrcadlo s rámem	80
	2x noční stolek	4 000	držák odpadkového koše s montáží	110
	2x podhlavník klínový	800		
	2x matrace třídílná	600		
<b>Σ400 000</b>		<b>50 050</b>		<b>3 830</b>
				<b>Celkový součet 453 880</b>

\* 2 ks stůl, 4 ks dva noční stolky, 8 ks dvě postele

*Zdroj: Vlastní výpočet*

Při výpočtu nákladovosti na vybavení jedné buňky budeme vycházet z průměrných cen kontejneru **400 000 Kč**, ubytovacího materiálu, ceny práce za montáž a výrobu jednotlivých kotevních prvků. Celkový náklad na kompletně vybavenou ubytovací buňku pro dvě osoby činí **453 880 Kč**.



### 7.2.2. Proces modernizace –vybavení jednotek nafukovacími stany

Nové druhy stanů jsou schopny poskytnout kvalitní ubytování vojákům Armády České republiky v extrémně klimatických podmínkách a odpovídající standardům NATO. V současné době Armáda České republiky disponuje převážně stany, v nichž se může ubytovat, stravovat a shromažďovat 15-20 osob, ale tyto stany nezajišťují dodržování základních hygienických zásad. Výše jmenované stany (*viz. Kapitola 5.1.1*) nelze použít v extrémních klimatických podmínkách, zvláště v teplotách hluboko pod bodem mrazu. Na stavbu je potřeba více osob a samotná stavba je nesnadná a časově náročná. Stany se ukotvují pomocí ocelových nebo dřevěných kolíků, takže je nelze použít na velmi tvrdých (a křehkých) terénech, jako je beton, asfalt, led apod. Stany mají vysokou hmotnost. Plachtovina je nepromokavá (u všech typů stanů je však nutno impregnaci obnovovat) a nehořlavá (pouze u Stanu 65 a Stanu velitelského 90). Celkově je tedy možno říci, že AČR nedisponuje standardně velkokapacitními stany do extrémních klimatických podmínek, které by vyhovovaly požadavkům podle normy.

*Zahraniční výrobci stanových systémů:*

- švédská firma TRELLEBORG,
- britské firmy J. T. Inglis & Sons Ltd. (Ranger).

*Český výrobce stanových systémů:*

- EGO Zlín, s. r. o.,
- JAPOS CZ, s.r.o.

Pro ukázkou možného využití uvádím jeden z modelů z řady nafukovacích stanů.

#### **Nafukovací stan ES 56 T**

má univerzální použití jako zdravotnický stan, operační stan a sběrné místo tak i pro ubytování osob nebo pro uskladnění materiálu. Vyznačuje se snadnou manipulací a rychlou přípravou pro použití. Nosný systém bez kovových nebo plastových prvků je možno nafouknout ze zdroje tlakového vzduchu (kompresor, tlakové láhve) a v průběhu několika minut lze stan použít. Kostra stanu je dvoukomorová, systém je vybaven přetlakovými ventily. Střechovici tvoří oboustranně nánosovaná textilie polvinylchloridem. Materiál je nepromokavý, nehořlavý a fungicidní. Švy jsou utěsněny přelepením. Tubusy jsou vyrobeny z oboustranně oprýžovaného polyamidového textilu.

Podlaha stanu je integrovaná (celistvá), z oboustranně oplastovaného polyamidového textilu. Výrobce dodává podlahy i vyjímatelné, nebo podlahy plastové, vysoce odolné vůči zátěži a snadno dezinfikovatelné, případně podlahy ranvejevé. Stan má trojvrstvá okna (moskytiéra, PVC fólie, střešovice), po stranách jsou odpovídající otvory pro přívod teplého vzduchu z vytápěcího agregátu a pro vedení kabeláže. Závěsná zařízení na všech příčných a podélných nosičích konstrukce slouží pro zavěšení infuzních lahví, přístrojů, lamp apod. Napínací lana po bocích stanu zajišťují stabilitu i při prudkém větru.

**Tabulka č.11: Základní technické údaje nafouknutého stanu ES 56 T**

Vnější rozměry [mm]		Vnitřní rozměry [mm]	
délka	10 240	délka	10 240
šířka	6 000	šířka	5 600
výška	2 900	výška	2 700
užitná plocha (vnitřní)	56 m <sup>2</sup>		
váha kompletního stanu s příslušenstvím	185 kg		
čas nafouknutí: tlakový vzduch	3 min		
čas nafouknutí: kompresor	4 min		
možné propojení	s ostatními stany, s kontejnery		
údržba a čištění	šamponování, běžné čisticí prostředky		
transportovatelnost	vlak, auto, letadlo, helikoptéra		
příslušenství	kotvící kolíky, kladivo, opravná sada pro odstranění drobných závad, přenosná taška, návod k obsluze		

Zdroj: <http://www.egozlin.cz/page/133/>

Každý stan je samostatně zabalen do ochranného transportního vaku z oboustranně oplastovaného textilu. Dalším příslušenstvím stanu jsou vnitřní vložky (izolační, chirurgická).

*Další typy nafukovacích stanů a příslušenství:*

- ES 35 T (Součástí soupravy s označením SUPP 130 M, která slouží k mobilnímu zabezpečení ubytování cca 130 osob. Souprava je složena z nafukovacích stanů ES 35 T, ES 36 T a dalšího nutného příslušenství jako je topení, kompresory, osvětlení apod., dále je doplněna elektrocentrálami ECM 2800 jako záložními zdroji nouzového osvětlení a nabíjecí zdroje pro speciální použití.),
- propojovací stan ES 36 TS,
- osvětlovací souprava ESO 10
- vytápěcí agregát ESAT 25
- Kompresory ESK 100 nebo ESK 200

Souprava SUPP 130 M se stane doufejme základním stavebním komponentem pro ubytování mobilních jednotek AČR v rámci zahraničních vojenských nebo humanitárních operací. AČR má již praktické zkušenosti s využíváním různých typů nafukovacích stanů. Jejich přednosti byly ověřeny u našich zahraničních misí, kdy například stany typu SU 560, SU 660 a SU 680 od firmy JAPOS CZ, s.r.o. byly úspěšně využity u 6. polní nemocnice v Kábulu nebo 9. chemickou rotou v Kuvajtu.

## **8. Závěr**

Svět není bezpečný, právě naopak. Ve světle této skutečnosti je význam pevného zakotvení České republiky ve společenstvích demokratických států ještě zřetelnější. Tento stav si vynutil zahájit radikální reformu ozbrojených sil. ČR pokračuje v budování plně profesionální, moderně vyzbrojené, vysoce mobilní a flexibilní armády, schopné účastnit se širokého spektra aliančních a případně jiných mezinárodních operací i mimo území ČR. V současnosti se AČR podílí na mírových operacích mezinárodního společenství vycvičenými, mobilními a logisticky soběstačnými silami.

Hodnocení ekonomiky obrany státu z pohledu ekonomické účelnosti je celosvětovým problémem. Jaká bude v následujících letech bezpečnostní situace, jak se bude vyvíjet EU a NATO, jak úspěšná bude česká ekonomika v mezinárodní konkurenci, není snadné odhadnout.

Cílem práce bylo analyzovat ekonomické ukazatele v rámci zabezpečení vojáka AČR. Důraz je položen zejména na oblast ubytování vojáka v ČR i v zahraničí. Ústřední myšlenkou je existující ekonomický systém a nabídka možných řešení. Analytická část práce se zabývá podrobnějších rozpracováním problematiky přídatku na bydlení a ubytování vojsk konkrétních zahraničních misí IFOR a KFOR.

Návrhová část poukazuje na problémová místa v rámci ubytování a bydlení vojáka AČR. Dále pojednává o nalezení dokonalejšího systému v rámci ubytovací služby. Vytvoření ekonomických ukazatelů a jejich sledování může napomoci k efektivní alokaci zdrojů při obranném plánování zdrojů. Pomocí analýzy jsou zpracovány zjištěné údaje a z nich jsou odvozeny ekonomické ukazatele. Soustava výhod poskytovaných profesionálním vojákům musí být vystavěna na principech vertikální a distribuční spravedlnosti, nemá-li docházet k sociálnímu konfliktu, který zaměstnavatele zpravidla poškozuje na trhu práce. Jako vzor pro Českou republiku byl uveden model Velké Británie a USA ve vztahu k uznání výše přídatku na bydlení na základě ekonomických kritérií.

Práce prohlubuje a rozšiřuje rozhled v rámci zabezpečení ubytování vojsk AČR v zahraničních misích a dále může sloužit jako podkladový materiál ke studijním účelům.

*„Vzpomínám si, jak jsem byl před deseti lety jako předseda vlády v Přáslavicích, kde mi ukazovali tanky a jednotlivé nábojnice do děl a tanků. Zkoušel jsem tam všechny, od posledního vojáka až po zástupce Ministerstva zahraničních věcí, a ptal se jich: prosím vás, kolik stojí vypálení dělostřeleckého granátu? Jen jsem se tehdy utvrdil v tom, že nikdo z přítomných neměl sebemenší tušení o této věci. Tenkrát jsem to považoval za něco naprosto nepřijatelného,“ vzpomínal Václav Klaus.<sup>30</sup>*

---

<sup>30</sup> CHEMIŠICOVÁ Martina, RAK Rudolf, ŠTANCL Luboš. *Analýza ekonomických ukazatelů rekrutace personálu pro doplňování ozbrojených sil*. Vojenské rozhledy, 2007, Zvláštní číslo, č. 1, s. 37

### Vojenská přísaha

*„Já voják ozbrojených sil, vědom si svých občanských a vlasteneckých povinností, slavnostně prohlašuji, že budu věrný České republice.*

*Budu vojákem statečným a ukázněným a budu plnit ustanovení vojenských předpisů.*

*Svědomitě se budu učit ovládat vojenskou techniku a zbraně a připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení.*

*Pro obranu vlasti jsem připraven nasadit i svůj život.*

***Tak přísahám!***

## 9. Seznam použitých zkratk

AČR	Armáda České republiky
AFOR	Albania force ( <i>Posílení Albánie</i> )
BAH	Basic Allowance for Housing (přídavek na bydlení USA)
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CVD	Centrum vojenské dopravy
ČR	Česká republika
EC	Elektrocentrála
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HNS	Podpora hostitelskou zemí
IFOR	Implementation Force ( <i>Implementační síly</i> )
ISO	International Organization for Standardization (Mezinárodní organizace pro normalizaci)
KFOR	Kosovo Force ( <i>Posílení Kosova</i> )
KTN	Kontejner
km	Kilometr čtvereční
kVA	Kilovoltampér
KVV	Krajské vojenské velitelství
kW	Kilowatt
l	Litr
MHD	Městská hromadná doprava
mm	mililitr
MKS	Malá koupací souprava
ml	mililitr
MO	Ministerstvo obrany
NATO	Organizace Severoatlantické smlouvy, Severoatlantická aliance (North Atlantic Treaty Organization)
NSE	National Support Element ( <i>Národní podpůrný prvek</i> )
OSN	Organizace spojených národů
PfP	Partnership for Peace ( <i>Partnerství pro mír</i> )
PHM	Pohonné hmoty a maziva

PVC	Polvinylchlorid
ŘD	Řádná dovolená
ŘePP	Ředitelství personální podpory
SC	Služební cesta
SFOR	Stabilisation Force ( <i>Stabilizační síly</i> )
SLH	Souhrnné logistické hlášení
SNO	Sklad naturálního odívání
SVP	Středisko pro výběr personálu
ÚP 2000	Úpravna vody s označením roku výroby 2000
VÚ	Vojenský útvar
VZ	Vojenské zařízení
VZP	Voják z povolání

## 10. Seznam literatura

- [1] *AD-4 logistická doktrína AČR*
- [2] *Akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Akademia, 2001
- [3] Málek, Z. *Ubytovací a stavební služba v AČR*. 1. vyd. Vyškov: VVŠ PV, 2003
- [4] *Zákl-1 Základní řád ozbrojených sil České republiky*
- [5] *Vševojsk-16-12 Plánování přípravy vojsk v AČR*
- [6] *Vševojsk-1-1 Povinnosti funkcionářů útvarů a jednotek pozemního vojska AČR*
- [7] Kožešník, J. a kol. *Ilustrovaný encyklopedický slovník*. 1. vyd., počet svazků 3, Praha: Academia, 1982
- [8] AVIS. *Čeští vojáci v Bosně a Hercegovině v mírových operacích pod vedením NATO*. Praha: MO ČR, říjen 2002
- [9] KAR-BOX, Hořice Kontejnery [online]. Dostupný z [www](http://www.karbox.cz/kontjnr.html):
- [10] *Směrnice pro používání pozemní vojenské techniky AČR v polních podmínkách*
- [11] Hajna, P., Urbánek, K., Rýznar B., Vodák J. *Logistická podpora mechanizovaného praporu*. 1. vyd. Vyškov: VVŠ PV, 2002
- [12] AVIS. *Na cestě integrace*. Praha: MO ČR, duben 2004
- [13] *Směrnice pro logistickou podporu, finanční a zdravotnické zabezpečení*, Praha 2001
- [14] AVIS. *Operace IFOR*, Praha: MO ČR, září 1997
- [15] ZEMAN, Jan. *Sedmička dvojčetem šestky*. AReport, 2005, č.5, s.12-13
- [16] Int – 51 -4/1 *Nauka o materiálu osobního použití*
- [17] Stodolová, J. *Základy anglické vojenské terminologie do kapsy*. Avis, June 2005
- [18] Zapletalová, M. *Ubytování vojsk v rámci plnění úkolů mise v zahraničí* [bakalářská práce]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005.



- [19] CHEMIŠICOVÁ Martina, RAK Rudolf, ŠTANCL Luboš. *Analýza ekonomických ukazatelů rekrutace personálu pro doplňování ozbrojených sil*. *Vojenské rozhledy*, 2007, Zvláštní číslo, č. 1
- [20] NĚMEC, František. *Příplatek na bydlení určitě neznamená prokletí*. *Vojenské rozhledy*, 2005, č. 2.
- [21] POLÁČKOVÁ, R. *Přídavek na bydlení v AČR a ozbrojených silách USA* [práce studentské tvůrčí činnosti]. 1. vyd. Brno: Univerzita obrany, 2005.
- [22] PERNICA Bohuslav, MÜLLEROVÁ Petra. *Přídavek na bydlení – požehnání nebo prokletí?* *Vojenské rozhledy*, 2005, roč. 13, č. 1.
- [23] PERNICA, Bohuslav. *Problém spravedlnosti na příkladu zajišťování bydlení v profesionálních ozbrojených silách*. *Vojenské rozhledy*, 2005, roč. 14, č. 2.
- [24] Zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání* ve znění pozdějších předpisů
- [25] DAVIDOVÁ, M. *Limity rekrutace pracovní síly do sektoru obrany z pohledu profesionální armády v podmínkách omezeného zdrojového rámce*. Brno: Univerzita obrany, 2005, Sborník z konference Reforma veřejných financí a obrana, s. 41
- [26] DAVIDOVÁ Monika. *Transformace lidských zdrojů resortu obrany jako subsystém rozvoje ekonomicko-obranného potenciálu ČR*. *Vojenský profesionál v měnícím se světě 21. století*, vyd. 1, listopad 2007
- [27] AVIS. *Transformace resortu Ministerstva obrany České republiky*. Zvláštní číslo, 2007
- [28] <http://www.army.cz/avis/areport2003/ar24str.pdf>
- [29] <http://www.army.cz/avis/areport2003/ar24str.pdf>
- [30] <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=8316>
- [31] <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=8314>
- [32] <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=8318>
- [33] <http://www.army.cz/scripts/detail.php?id=8317>

## 11. Seznam obrázků, tabulek a grafů

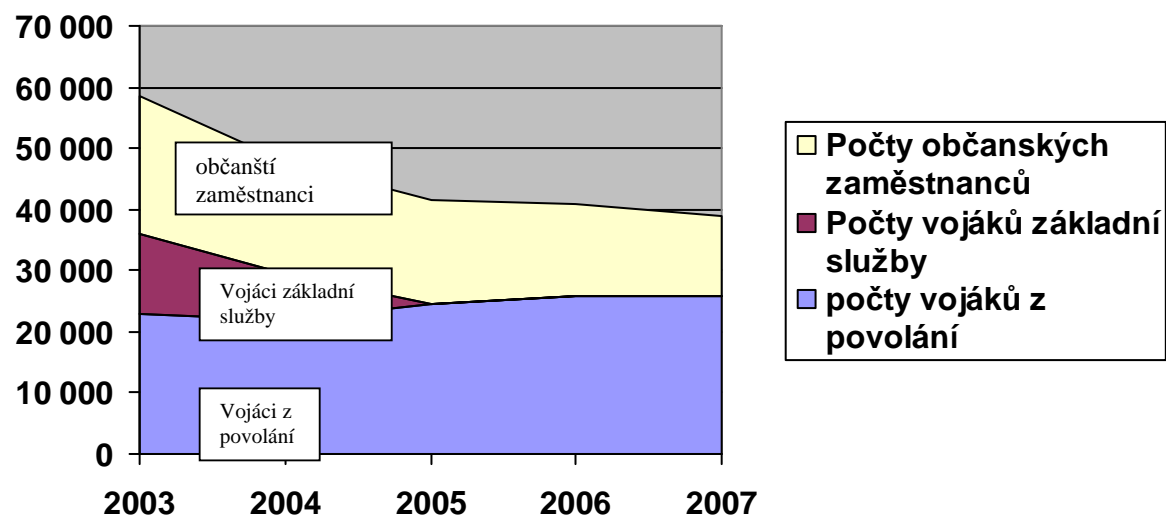
Obrázek č. 1	Vize a rozměr profesionální armády
Obrázek č. 2	Proces rekrutace
Obrázek č. 3	Čerpání řádné dovolené
Obrázek č. 4	Sociální zařízení
Tabulka č.1	Výdaje ve vazbě na reformu veřejných financí
Tabulka č.2	Vývoj nabídky pracovní síly pro obsazení systemizovaných pozic v resortu obrany
Tabulka č.3	Rekrutační zdroje versus nezaměstnanost
Tabulka č.4	Podíl přídatku na bydlení na modelovém čistém příjmu rotmistra
Tabulka č.5	Vývoj přídatku na bydlení v letech 1999 až 2007
Tabulka č.6	Takticko technická data kontejneru
Tabulka č.7	Takticko technická data klimatizační jednotky
Tabulka č.8	Přiřazení bytové jednotky na základě hodnosti vojáka s nezaopatřenými dětmi
Tabulka č.9:	Seznam materiálu pro vybavení ubytovací buňky
Tabulka č.10:	Vlastní výpočet nákladovosti ubytovací buňky pro dvě osoby v Kč
Tabulka č.11:	Základní technické údaje nafouknutého stanu ES 56 T
Graf č. 1:	Průměrný počet osob na základě výše uvedených hodnot z roku 2004, 2005, 2006

## **12. Přílohy**

Příloha č. 1	Vývoj počtu osob v resortu MO v letech 2003 až 2007 (graf)
Příloha č. 2	Počty osob dle udělených vojenských hodností
Příloha č. 3	Organizační struktura (Distribuční centrum v Pardubicích)
Příloha č. 4	Přehled aktuálních misí
Příloha č. 5	Vojáci AČR v Africe
Příloha č. 6	Vojáci AČR v Gruzii a východě
Příloha č. 7	Vojáci AČR v Severní Americe
Příloha č. 8	Vojáci AČR v Evropě
Příloha č. 9	Varianty ubytování vojsk
Příloha č. 10	Malá koupací souprava (MKV)
Příloha č. 11	Zdroj elektrické energie (elektrocentrály)
Příloha č. 12	Ochrana osob a majetku
Příloha č. 13	Strážní stanoviště
Příloha č. 14	Vyplnění volného času
Příloha č. 15	Mapa Kosovo
Příloha č. 16	Základna Šajkovac (Kosovo)

## Přílohy

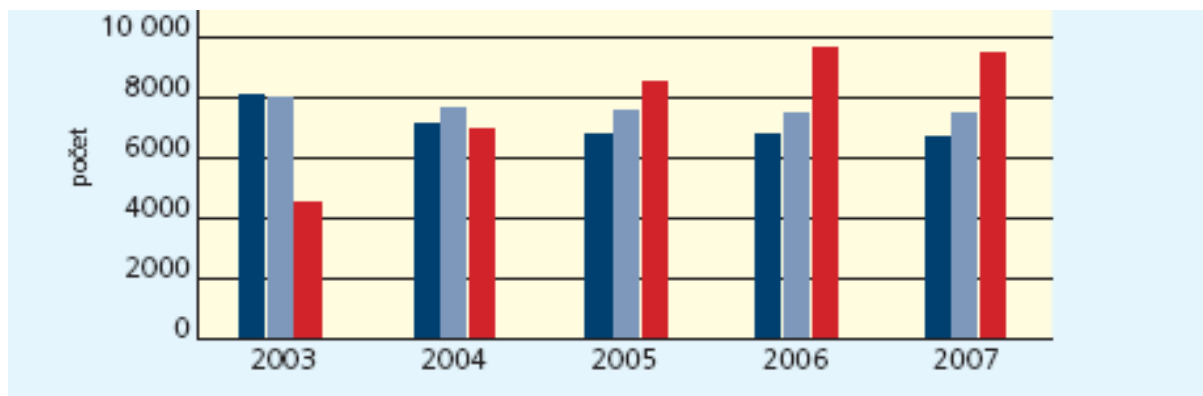
Příloha č.1: Vývoj počtů osob resortu v letech 2003 až 2007 (graf)



Zdroj: [www.army.cz](http://www.army.cz)

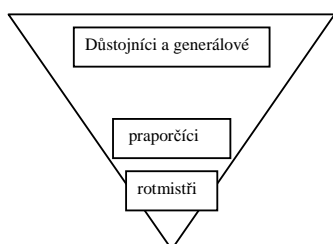
Skupina osob/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Počty vojáků z povolání	22 991	22 008	24 677	25 967	25 888
Počty vojáků základní služby	13 012	7 504	0	0	0
Počty občanských zaměstnanců	22 406	18 249	16 853	14 927	12 876
Celkem	58 409	47 761	41 530	40 894	38 764

## Příloha č.2: Počty osob dle udělených vojenských hodností



**Legenda:** **rotmístři**  
**praporčíci**  
**důstojníci a generálové**

**Dříve:**



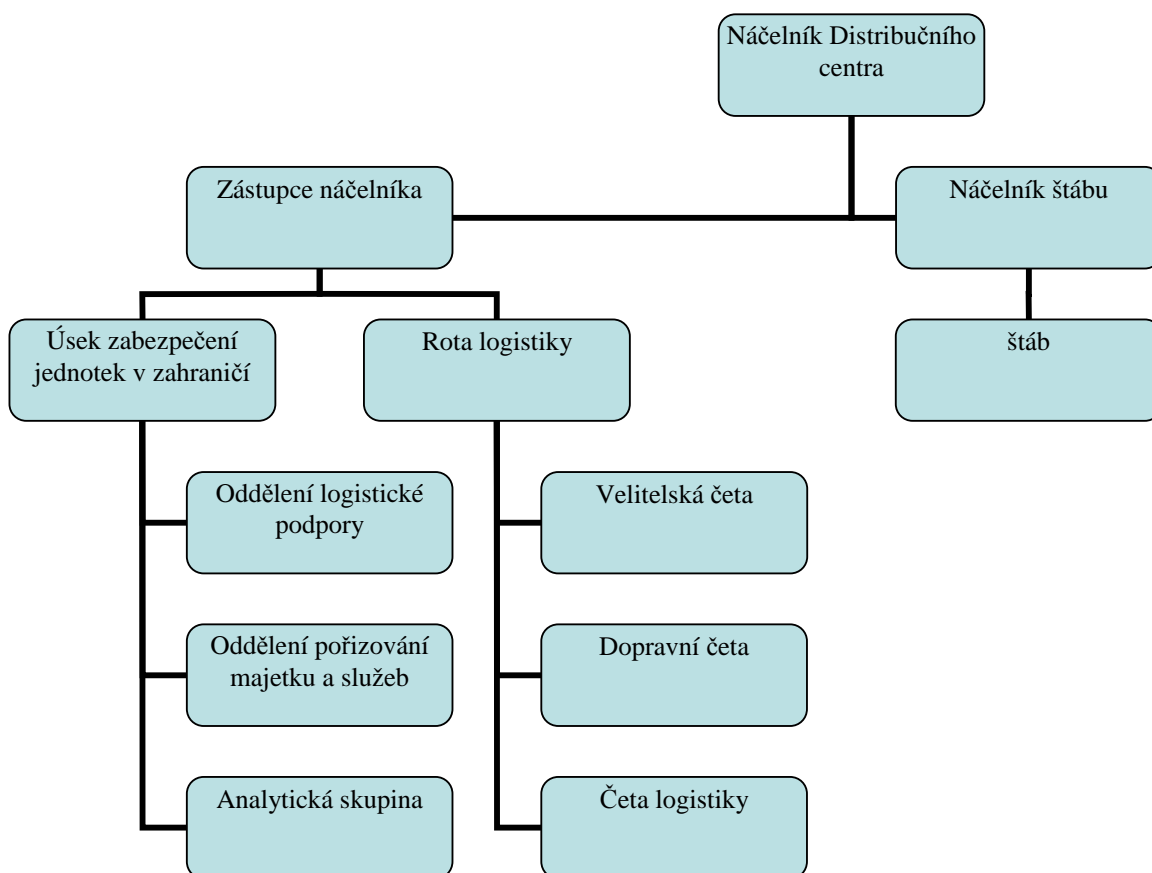
**Nyní:**



*Zdroj: [www.army.cz](http://www.army.cz)*

### Příloha č.3:Organizační struktura

#### *Distribuční centrum v Pardubicích*



*Zdroj: Distribuční centrum Pardubice*

## Příloha č.4: Přehled aktuálních misí



### Operace NATO "Joint Enterprise" Kosovo

Mnohonárodní mírová operace NATO na území Kosova byla zahájena 12. června 1999 pod názvem operace JOINT GUARDIAN. Od dubna 2005 operace nese název JOINT ENTERPRISE.

Působení AČR v zahraničí v roce 2007 vychází z rozhodnutí vlády ČR, která dne 4. října 2006 schválila návrh na působení AČR v zahraničí.



### Koaliční operace Mnohonárodních sil Irák

Mezinárodní společenství je v zemi zastoupeno Koalicí mnohonárodních sil (Multinational Force, MNF) a Výcvikovou misí NATO v Iráku (NATO Training Mission-Iraq, NTM-I).

MNF působí v Iráku od března 2003, kdy byla zahájena operace Irácká svoboda (IRAQI FREEDOM). Působení AČR v zahraničí v roce 2007 vychází z rozhodnutí vlády ČR, která dne 4. října 2006 schválila návrh na působení AČR v zahraničí.



### Operace Evropské unie Bosna a Hercegovina

Mírová mnohonárodní operace Evropské unie, která byla zahájen a na území Bosny a Hercegoviny 2. prosince 2004.

Působení AČR v zahraničí v roce 2007 vychází z rozhodnutí vlády ČR, která dne 4. října 2006 schválila návrh na působení AČR v zahraničí.



### Operace NATO Afghánistán

Nad rámec rozhodnutí vlády ČR, která schválila 4. října 2006, schválila také 17. ledna 2007 vyslání nového kontingentu AČR na území Afghánistánu (jde o 1. kontingent AČR plní nemocnice a chemického odřadu).

Účast provinčních rekonstrukčních týmů v operaci mnohonárodních sil NATO v Afghánistánu (jedná se o rozšíření působnosti mimo hlavní město Kábul). Působení AČR v zahraničí v roce 2007 vychází z rozhodnutí vlády ČR, která dne 4. října 2006 schválila návrh na působení AČR v zahraničí.



Od konce měsíce dubna působí v sestavě sil ISAF na jihu Afghánistánu v provincii Helmand pětaticetčlenný kontingent SOG AČR. Jednotka tak posílila schopnosti britské brigády v této části země. Příslušníci kontingentu plní úkoly na úseku ochrany určených osob a ochrany významných objektů ve prospěch britské strany. Plánovány jsou tři rotace s půlročním intervalem.

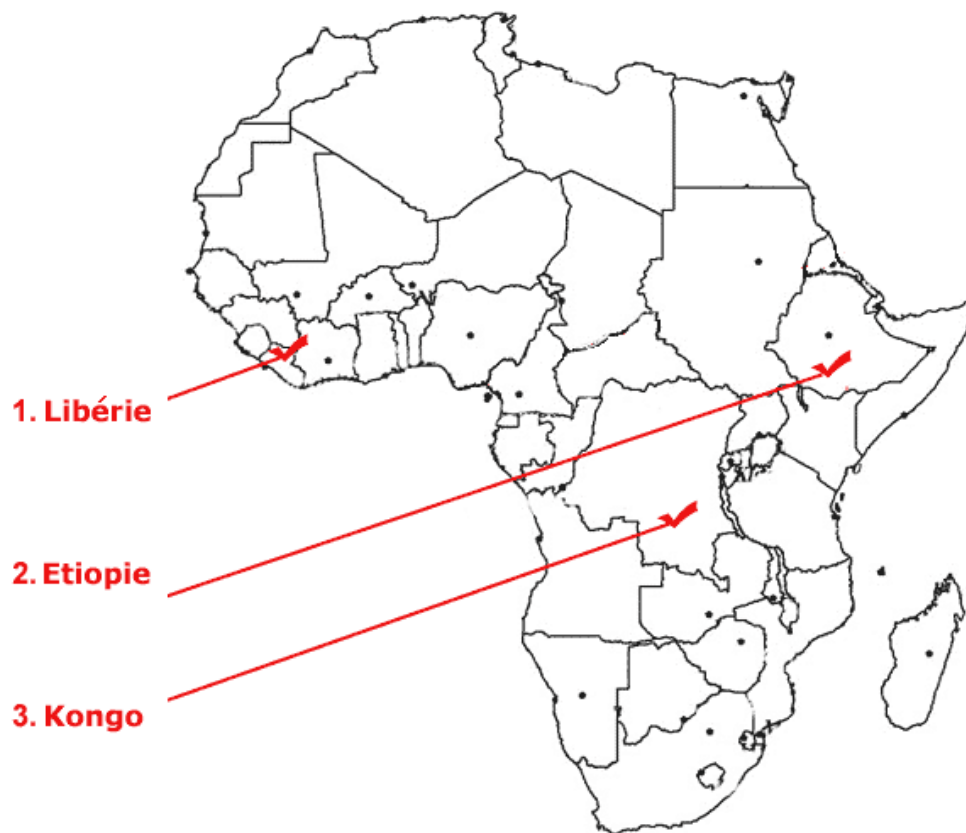


### Pozorovatelé

Vojáci Armády České republiky se k plnění úkolů v mírových misích vysílají na základě požadavků mezinárodních vládních organizací (OSN, OBSE, EU).



## Příloha č.5: Vojáci AČR v Africe



V Africe v současné době slouží osm vojáků Armády České republiky.

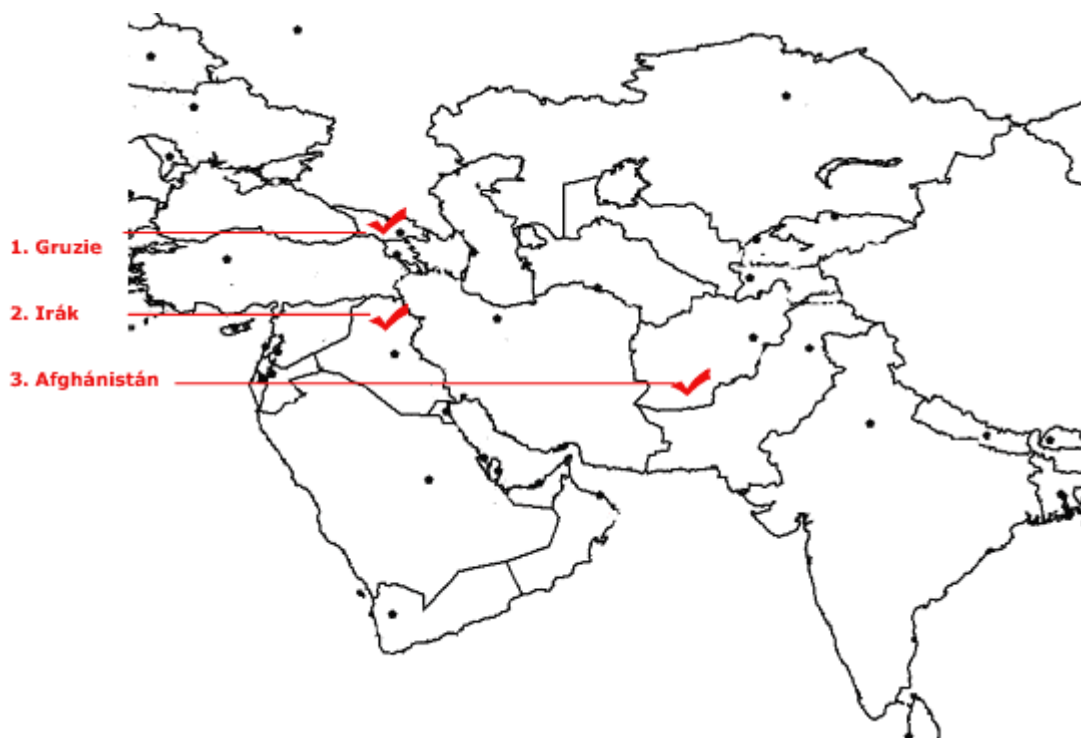
### Pozorovatelské mise OSN:

1. Libérie - 3 vojáci
2. Etiopie - 2 vojáci
3. Konžská demokratická republika - 3 vojáci

*Zdroj: [www.army.cz](http://www.army.cz)*



## Příloha č.6: Vojáci AČR v Gruzii a východě



### Pozorovatelská mise OSN:

- Gruzie – 5 vojáků
- Irák – 101 vojáků
- Afghánistán – 148 vojáků

*Zdroj: [www.army.cz](http://www.army.cz)*

## Příloha č.7: Vojáci AČR v Severní Americe

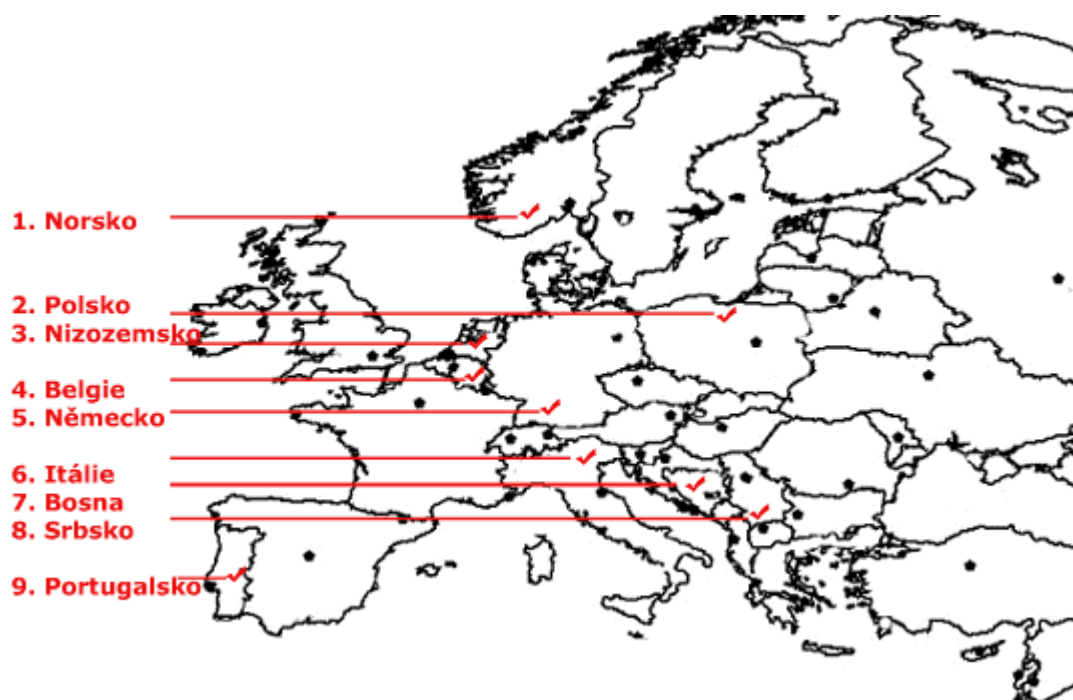


Spojené státy americké - 8 vojáků

Ve Spojených státech amerických má Armáda České republiky ve strukturách NATO a v národních velitelstvích ozbrojených sil USA deset tabulkových míst. Část těchto míst není dočasně obsazena.

*Zdroj: [www.army.cz](http://www.army.cz)*

## Příloha č.8: Vojáci AČR v Evropě



Země Srbsko a Kosovo - do 500 vojáků

*Zdroj: [www.army.cz](http://www.army.cz)*

## Příloha č.9: Varianty ubytování vojsk

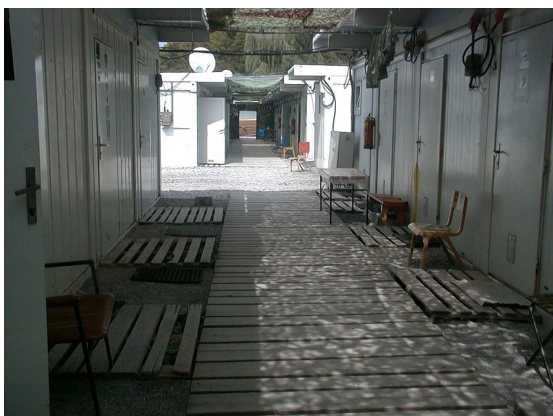
### Ubytování ve stanech







Ubytování v „corimeku“



## Ubytování ve stálých objektech



*Zdroj: Fotografie poskytl účastník mise*



**Příloha č.10: Malá koupací souprava (MKV)**



*Zdroj: Fotografie poskytl účastník mise*



## Příloha č.11.:Zdroj elektrické energie

### Elektrocentrály



*Zdroj: Fotografie poskytl účastník mise*



## Příloha č.12: Ochrana osob a majetku

### Žiletkový drát



### Strážní věž



### Maskování techniky



*Zdroj: Fotografie poskytl účastník mise*



**Příloha č.13: Strážní pracoviště**



*Zdroj: Fotografie poskytl účastník mise*



## Příloha č.14: Vyplnění volného času



*Zdroj: Fotografie poskytl účastník mise*

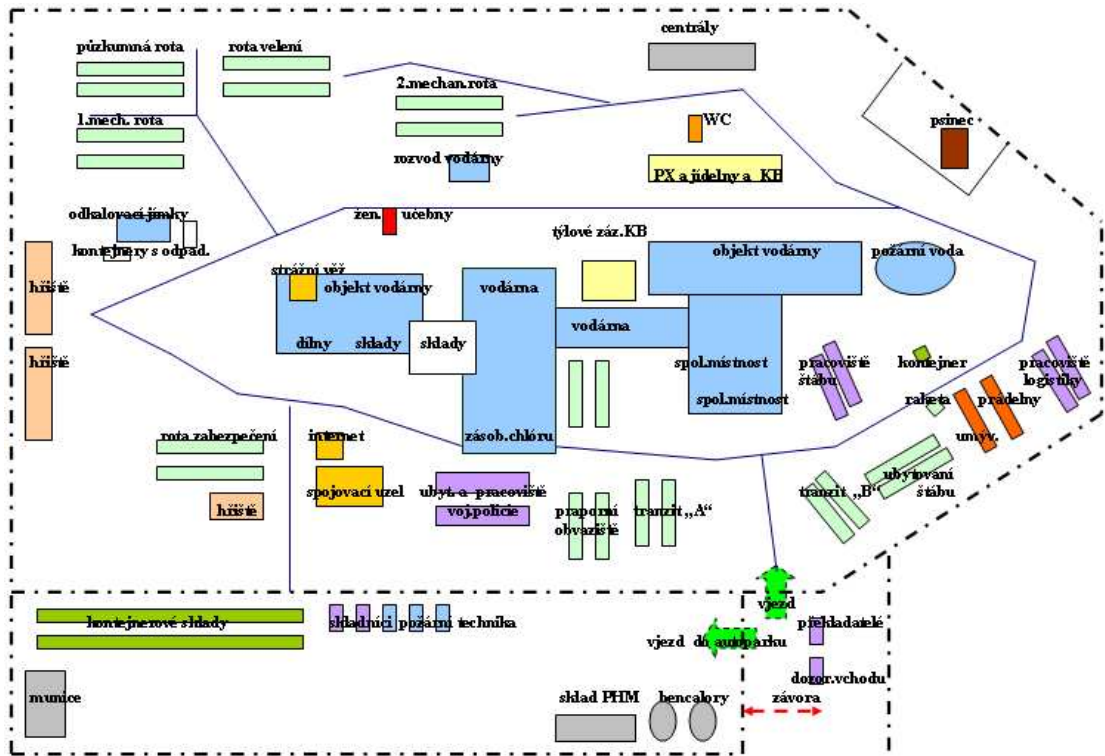
Příloha č.15: Mapa Kosovo



Zdroj: Obrázek poskytl účastník zahraniční mise



### Příloha č.16: Základna Šajkovac (Kosovo)



Zdroj: Distribuční centrum Pardubic